

Decizii ale Consiliului de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare

2

Instrumentele financiare ar ușura viața businessului

3

Interviu cu Vadim Ceban, președinte al Consiliului de Administrație al SA "Moldovgaz"

4

Banca Mondială și-a anunțat disponibilitatea de a continua asistența CNPF în reformarea sectorului de asigurări

ISSN 1857-1212

Curs valutar
2.10.2019

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	17.7263
EUR	1	19.3225
UAH	1	0.7227
RON	1	4.0668
RUB	1	0.2723

Misiunea de încheiere a Băncii Mondiale care a acordat asistență în implementarea proiectului privind reforma pieței de asigurări din Moldova s-a aflat la Chișinău în perioada 26-27 septembrie curent.

O echipă de experți în frunte cu Eugene Gurenko, pe parcursul a 18 luni a consiliat Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) în evaluarea pieței de asigurări autohtone și în elaborarea

unui nou cadru normativ corespunzător rigorilor și standardelor UE.

Reprezentanții Băncii Mondiale au apreciat mult reușitele CNPF în implementarea unor noi reguli în materie de reglementare și supraveghere a companiilor de asigurări, acționariatul și managementul cărora urmează să se conformeze unor noi exigențe și norme prudențiale privind capitalul, solvabilitatea și rezervele tehnice.

Șeful misiunii, în mod deosebit, a ținut să remarce progresele CNPF în elaborarea a două

proiecte de legi: Legea cu privire la asigurări și, respectiv, Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

Conducerea CNPF și misiunea BM au convenit, de asemenea, și asupra unei noi agende pentru o eventuală asistență în 2020.

În context, președintele CNPF, Valeriu Chițan, s-a pronunțat pentru continuarea eforturilor conjugate în resetarea domeniului de asigurări și racordarea acestuia la bunele practici internaționale.

CNPF a participat la un seminar în domeniul spălării banilor, organizat sub egida UE

Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) a participat marți, 24 septembrie, la seminarul organizat sub patronajul Uniunii Europene cu tematica "Implementarea standardelor UE în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Provocări și perspective".

În cadrul evenimentului au fost prezentate obiectivele strategice în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului pentru perioada 2020-2024, rezultatele raportului de evaluare a R. Moldova de către UE, precum și ultimele evoluții în implementarea Planului de Acțiuni privind diminuarea riscurilor în domeniul vizat.

Secretarul general al CNPF, Elena Pui, a subliniat în discursul său că raportul de evaluare națională a calificat drept risc înalt aferent organizațiilor de creditare nebanară, risc mediu-scăzut asociat sectorului de asigurări și risc mediu-scăzut pentru piața de capital.

Elena Pui a menționat că autoritatea de supraveghere conștientizează riscurile pasibile care însoțesc dezvoltarea rapidă a sectorului de creditare nebanară și în acest sens a stăruit pentru a convinge autoritățile de resort asupra imperativului de implementare a unei supravegheri adecvate acestor riscuri. Astfel, anul 2018 a fost un an de cotitură pentru sectorul OCN, fiind instituit cadrul regulatoriu - Legea nr. 1/2018 cu aplicare de la 1 octombrie 2018. Pe lângă extin-

derea competențelor de supraveghere ale CNPF, implicit, au fost legiferate regulile de joc aferente creditorilor nebanari, în speță cerințele de capital și exigențele anti-risc pentru creditori și debitori (beneficiari).

De asemenea, a fost pus în aplicare un sistem electronic de raportare unic pentru sectorul de creditare nebanară, menit să asigure generalizarea raportării periodice, cu aplicarea semnăturii electronice. Totodată, punerea în aplicare a actelor normative structurii de proprietate a OCN, a avut drept finalitate înregistrarea în Registrul organizațiilor de creditare nebanară autorizate a 162 OCN, fiind identificați toți fondatorii, respectiv, beneficiarii efectivi ai acestora.

În aceeași ordine de idei, secretarul general al CNPF a specificat că a fost elaborat un chestionar de conformitate, datele cărui au fost colectate și analizate, iar în funcție de nivelul riscului de conformitate, urmează a fi întreprinse măsuri de remediere, inclusiv controale.

La final, Elena Pui a afirmat că în perioada următoare CNPF își propune să evalueze politicile tuturor entităților raportoare aflate în aria de cuprindere a autorității de supraveghere, să creeze și să actualizeze registrul beneficiarilor efectivi ai tuturor participanților profesioniști ai pieței financiare nebanare, precum și să elaboreze procedura de control aferentă domeniului de prevenire și combatere a spălării banilor a participanților profesioniști la piața financiară nebanară.

CAPITAL Market

În atenția Societăților pe acțiuni!

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:

ziarulcm@gmail.com

tel.: 022 22-12-87;

fax: 022 22-05-03

Spre atenția cititorilor!

Ziarul „Capital Market” poate fi procurat în următoarele ghișee raionale ale „MOLDPRESA”

Bălți: №132; 133; 156

Comrat: №169

Cahul: №170

Orhei: №150

Hâncești: №161

Soroca: №223

În afară de aceasta, oricare număr al ziarului sau copia acestuia pot fi procurate la sediul redacției „Capital Market” pe adresa: mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 115.

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Instrumentele financiare ar ușura viața businessului

Instrumentele financiare se dezvoltă cu pași repezi or, Republica Moldova nu este ocolită de acest lucru. Businessul care și-ar transparentiza activitatea ar impulsiona dezvoltarea pieței de capital locală. Acest lucru ar facilita accesul businessului la finanțări mai ieftine pe perioade mult mai mari, comparativ cu împrumuturile acordate de bănci.

Peste 100 de oficiali, analiști financiari externi, bancheri, oameni de afaceri, parteneri de dezvoltare, experți independenți ș.a. s-au reunit marți, 24 septembrie 2019, la Chișinău pentru a aborda perspectivele de dezvoltare a pieței financiare în Republica Moldova.

Organizatorii conferinței „Dezvoltarea instrumentelor financiare în Republica Moldova”, Banca Națională a Moldovei (BNM) și CFA Society Romania, și-au propus să facă un schimb de experiență între investitorii profesioniști din Republica Moldova și cei de peste hotare, cu scopul de a sprijini dezvoltarea pieței financiare și de a implementa excelența profesională în sectorul financiar autohton.

În cadrul conferinței s-a discutat despre oportunitățile și provocările de dezvoltare a instrumentelor financiare, gestiunea riscului valutar și accesul investitorilor la piețele financiare.

În deschiderea evenimentului, guvernatorul BNM, Octavian Armașu, a menționat importanța aprofundării cunoștințelor în implementarea instrumentelor financiare și identificarea riscurilor asociate. „Ne propunem să identificăm necesitățile mediului de afaceri și ale gospodăriilor, să vedem ce soluții poate oferi sistemul financiar în prezent și, eventual, ce noi instrumente sau mecanisme putem prelua sau atrage de la partenerii și colegii noștri”, a subliniat șeful băncii centrale. Totodată, Octavian Armașu a accentuat rolul politicii monetare în crearea precondițiilor pentru inițierea activităților investiționale și luarea deciziilor în mediul de afaceri: „Dezvoltarea piețelor financiare și diversificarea instrumentelor existente pe aceste piețe ar asigura pârghii suplimentare pentru îmbunătățirea transmisiei monetare”.

Președintele Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF), Valeriu Chițan, a declarat: „În prezent, piața de capital autohtonă reprezintă un exemplu mai particular în sensul unei piețe emergente: număr restrâns de entități emitente și investitori, lichiditate redusă, lipsă de plasamente publice și investitori instituționali, nivel scăzut al complexității pieței, iar diversitatea instrumentelor financiare emise și tranzacționate pe piață se limitează doar la acțiuni ordinare. Spre exemplu, nu putem vorbi de o piață a creanțelor corporative, iar tranzacționarea valorilor mobiliare de stat cu termen de scadență mai mare de un

an nu se produce prin intermediul mecanismelor pieței reglementate sau ale sistemului multilateral de tranzacționare. Apropo, experiența unor economii în tranziție arată că dezvoltarea nu se poate rezuma la deschiderea economică și liberalizare, privatizare. Fără piețe nu te poți dezvolta, dar trebuie să le și „îvingi” pentru a trece în liga economiilor dezvoltate”.

Nina Dosca, vicepreședinte al Fondului Monetar în Republica Moldova, Volodymyr Tulin, a punctat: „Dezvoltarea pieței financiare are potențialul de a oferi beneficii importante, cum ar fi mobilizarea unei finanțări mai ieftine și mai stabile. Pentru a facilita dezvoltarea acesteia, factorii de decizie politică trebuie să depășească provocările legate de dimensiunile reduse ale economiei locale, factorii structurali și influența intereselor personale”.

„Am muncit împreună să redresăm sectorul bancar. Cu pași mici, dar hotărâți, încrederea în creditorii din Republica Moldova a fost restabilită”. Expertul de rang înalt a exprimat deschiderea BERD pentru a acorda Republicii Moldova asistență în dezvoltarea capitalului local și a pieței valutare. „Piețele locale de capital vor oferi economiei moldovenești mai multe alternative de finanțare bancară, vor încuraja creșterea economică și un sector financiar mai sustenabil”, a spus Angela Sax, șefa Oficiului BERD în Republica Moldova.

De asemenea, în contextul afirmării necesității dezvoltării instrumentelor financiare, reprezentantul Consiliului Director al CFA Society Romania, Maria Duduman, a invocat certificarea CFA drept una dintre cele mai prestigioase din lume în rândul profesioniștilor din domeniul financiar: „Organizația este un campion în ceea ce înseamnă comportamentul etic și profesionist pe piețele de investiții și o sursă de cunoștințe respectată în comunitatea financiară globală. Scopul final al CFA Institute este acela de a crea un mediu în care interesele investitorilor sunt respectate, piețele funcționează la cel mai înalt nivel și economia crește”.

Membrul Consiliului Director al CFA Society Romania, Andreea Nica, și-a exprimat convingerea că „Republica Moldova are o oportunitate extraordinară pentru că poate să „ardă etape” în implementarea unor produse și instrumente financiare care au acumulat bune practici în ceea ce privește distribuirea lor, înțelegerea rolului lor, adecvării lor la nevoile companiilor și populației”.

Acesta este prima conferință desfășurată la Chișinău cu participarea reprezentanților CFA Society Romania, care îi înfrunște pe unii dintre cei mai bine pregătiți specialiști certificați în industria financiară. Calificarea CFA este administrată de CFA Institute (USA) și este deținută în prezent de peste 165,000 de profesioniști din lume.

reformelor, inclusiv sincronizarea cu reformele din alte domenii, precum statul de drept și mediul de afaceri, este importantă”, a spus oficialul Băncii Mondiale.

Reprezentantul permanent al Fondului Monetar în Republica Moldova, Volodymyr Tulin, a punctat: „Dezvoltarea pieței financiare are potențialul de a oferi beneficii importante, cum ar fi mobilizarea unei finanțări mai ieftine și mai stabile. Pentru a facilita dezvoltarea acesteia, factorii de decizie politică trebuie să depășească provocările legate de dimensiunile reduse ale economiei locale, factorii structurali și influența intereselor personale”.

„Am muncit împreună să redresăm sectorul bancar. Cu pași mici, dar hotărâți, încrederea în creditorii din Republica Moldova a fost restabilită”. Expertul de rang înalt a exprimat deschiderea BERD pentru a acorda Republicii Moldova asistență în dezvoltarea capitalului local și a pieței valutare. „Piețele locale de capital vor oferi economiei moldovenești mai multe alternative de finanțare bancară, vor încuraja creșterea economică și un sector financiar mai sustenabil”, a spus Angela Sax, șefa Oficiului BERD în Republica Moldova.

De asemenea, în contextul afirmării necesității dezvoltării instrumentelor financiare, reprezentantul Consiliului Director al CFA Society Romania, Maria Duduman, a invocat certificarea CFA drept una dintre cele mai prestigioase din lume în rândul profesioniștilor din domeniul financiar: „Organizația este un campion în ceea ce înseamnă comportamentul etic și profesionist pe piețele de investiții și o sursă de cunoștințe respectată în comunitatea financiară globală. Scopul final al CFA Institute este acela de a crea un mediu în care interesele investitorilor sunt respectate, piețele funcționează la cel mai înalt nivel și economia crește”.

Membrul Consiliului Director al CFA Society Romania, Andreea Nica, și-a exprimat convingerea că „Republica Moldova are o oportunitate extraordinară pentru că poate să „ardă etape” în implementarea unor produse și instrumente financiare care au acumulat bune practici în ceea ce privește distribuirea lor, înțelegerea rolului lor, adecvării lor la nevoile companiilor și populației”.

Acesta este prima conferință desfășurată la Chișinău cu participarea reprezentanților CFA Society Romania, care îi înfrunște pe unii dintre cei mai bine pregătiți specialiști certificați în industria financiară. Calificarea CFA este administrată de CFA Institute (USA) și este deținută în prezent de peste 165,000 de profesioniști din lume.

Victor URȘU

MOBIASBANCA – OTP GROUP S.A.

AVIZ PRIVIND EFECTUAREA OFERTEI DE PRELUARE OBLIGATORIE A VALORILOR MOBILIARE EMISE DE MOBIASBANCA – OTP GROUP S.A.

Stimate acționar!

În conformitate cu cerințele Legii privind piața de capital (art. 21), Legii privind societățile pe acțiuni (art. 84), Hotărârea CNPF privind aprobarea prospectului ofertei de preluare obligatorie nr. 44/2 din 23 septembrie 2019 având permisiunea Băncii Naționale a Moldovei de a deține pînă la 100% din capitalul Mobiasbanca – OTP Group S.A.,

OTP Bank Nyrt

anunță **oferta publică pentru procurarea acțiunilor**

ordinare nominative, emise de Mobiasbanca – OTP Group S.A. în următoarele condiții:

- Ofertantul** – OTP Bank Nyrt, numărul de identificare de stat: 01-10-041585, data înregistrării de stat: 28.11.1991, adresa juridică: H-1051, Hungary, Budapest, Nador utca 16
- Emitentul** – Mobiasbanca – OTP Group S.A. Adresa juridică: MD-2012, R. Moldova, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfînt, 81/A, Numărul înregistrării de stat: 1002600006089.
- Numărul valorilor mobiliare de aceeași clasă pe care le deține ofertantul și persoanele ce acționează în mod concertat cu acesta:**
  - numărul și cota de valori mobiliare deținute de ofertant împreună cu persoanele ce acționează în mod concertat – 9 669 155 (nouă milioane șase sute șazeci și nouă mii una sută cincizeci și cinci) unități, ceea ce constituie 96.67% din totalul acțiunilor cu drept de vot ale societății;
  - numărul și cota de valori mobiliare deținute de ofertant – 9 669 155 (nouă milioane șase sute șazeci și nouă mii una sută cincizeci și cinci) unități, ceea ce constituie 96.67% din totalul acțiunilor cu drept de vot ale societății;
- Numărul total de valori mobiliare ce constituie obiectul ofertei** – 325 239 acțiuni ordinare cu drept de vot.
- Prețul de procurare a unei acțiuni** – 152,57 lei (una sută cincizeci și doi lei 57 bani) – este prețul cu care OTP Bank Nyrt a procurat pachetul de control al băncii în iulie 2019
- Termenul ofertei tender** – 28 de zile calendaristice: de la 02.10.2019 pînă la 29.10.2019.
- Intermediarul ofertei:** Mobiasbanca – OTP Group S.A. cu sediul: MD-2012, R. Moldova, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfînt, 81/A, IDNO-cod fiscal 1002600006089, Licența de societate de investiții de categoria „C”, seria CNPF nr. 000893 din 15.03.2015, termen nelimitat, telefoane de contact: 022-812-380, 022-812-438, e-mail: vm@mobiasbanca.md.
- Locul și perioada de timp aflării versiunii integrale a Prospectului de ofertă:**
  - În formă imprimată la sediul intermediarului/ emitentului Mobiasbanca – OTP Group S.A. la adresa mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfînt, 81/A, în zilele de lucru (luni – vineri) între orele 09.00-13.00 și 14.00-16.00;
  - În formă electronică pe pagina web al intermediarului/ emitentului Mobiasbanca – OTP Group S.A. www.mobiasbanca.md.

Conform regulilor existente pentru a depune cererea de vânzare a acțiunilor urmează să vă prezentați **personal** la intermediarul – banca **Mobiasbanca – OTP Group S.A.**, bd. Ștefan cel Mare și Sfînt, 81/A; regimul de lucru luni – vineri, între orele 9:00 – 13:00 și 14:00 – 17:00.

Documente care trebuie prezentate:

- **Extrasul din Registrul acționarilor al Emitentului**, eliberat de Depozitarul Central Unic al Valorilor Mobiliare (sediul: mun. Chișinău, str. Banulescu Bodoni, 57/1, tel. 022-99-93-58), care atestă calitatea de acționar și numărul de acțiuni deținute, precum și faptul că acțiunile sunt libere de orice restricții (regimul de lucru 09.00-12.00, 13.00-15.00);
- Pentru acționarii persoane fizice, actul de identitate, iar în cazul reprezentanților acestora și procura perfectată conform legislației;
- Pentru acționarii persoane juridice, actul de constituire (care confirmă organul competent de aprobare a deciziilor de înstrăinare a valorilor mobiliare), certificatul înregistrării de stat, extras din Registrul de stat al persoanelor juridice, decizia organului de conducere competent privind înstrăinarea în cadrul ofertei a acțiunilor și acordarea de împuterniciri, procura și actul de identitate al reprezentantului (după caz).

În cazul în care ați prezentat propunerile de vânzare, sunteți în drept să le revocați nu mai târziu de data de **29.10.2019**, prezentând personal la adresa intermediarului o cerere de revocare a propunerii. După expirarea datei indicate propunerile de vânzare nu se vor revoca.

Ofertantul se obligă să procure toate acțiunile propuse spre vânzare de Dumneavoastră.

Atenție! În cadrul ofertei publice obligatorii de preluare toate cheltuielile acționarilor, legate de vânzarea acțiunilor (taxa Bursei de Valori, taxa DCU, taxa CNPF, comisioanele intermediarului) vor fi suportate integral de OTP Bank Nyrt.

Vă atenționăm că, achitarea impozitelor de la veniturile obținute de la vânzarea acțiunilor se efectuează de către fiecare acționar conform legislației în vigoare.

Achitarea prețului valorilor mobiliare, care constituie obiectul ofertei, se va efectua de către intermediar prin virament la conturile acționarilor vânzători sau în numerar la casieria Băncii începând cu a treia zi lucrătoare din data înregistrării tranzacției la Bursa de Valori a Moldovei.

Informații suplimentare le puteți obține la tel. 022-812-380, 022-812-438, în zilele de luni – vineri, între orele 9:00 – 13:00 și 14:00 – 17:00.

Comitetul de Direcție al Băncii

Vadim CEBAN: “Cea mai importantă sarcină a SA “Moldovagaz” este asigurarea furnizării neîntrerupte a gazelor naturale către consumatorii din R. Moldova”

– Domnule Ceban, permiteți-mi să vă felicit cu numirea dvs. în funcția de președinte al Consiliului de Administrație al SA “Moldovagaz” și să vă întreb care sunt sarcinile pe care vi le propuneți să le realizați pentru dezvoltarea companiei și căror momente intenționați să acordați o atenție deosebită?

– Mulțumesc pentru felicitări. Numirea în funcția de președinte al Consiliului de Administrație al SA “Moldovagaz” este o mare onoare pentru mine, dar, în același timp, și o mare responsabilitate, reieșind din importanța strategică a SA “Moldovagaz” în asigurarea securității energetice a Republicii Moldova.

Industria gazelor din Republica Moldova se află la etapa de reformare, atât la nivel legislativ, cât și la nivel de infrastructură, care presupune crearea unei piețe concurențiale.

Ne propunem mai multe sarcini, dar cea mai importantă dintre ele este asigurarea furnizării neîntrerupte a gazelor naturale către consumatorii din Republica Moldova. Această problemă este deosebit de acută acum, deoarece la sfârșitul acestui an expiră contractele de furnizare a gazelor naturale Republicii Moldova și organizarea tranzitului de gaze naturale pentru terți, încheiate cu societatea pe acțiuni de tip deschis SAD “Gazprom”. Această problemă a fost discutată inclusiv la nivelul Comisiei interguvernamentale pentru cooperare comercial-economică între Republica Moldova și Federația Rusă, care a avut loc în perioada 19 septembrie curent, drept urmare fiind luate unele decizii importante pentru țară.

Alte sarcini importante ale companiei se referă la asigurarea fiabilității și eficienței infrastructurii gazelor, realizarea procesului de reorganizare a structurii complexului de gaze și îndeplinirea tuturor cerințelor Legii cu privire la gazele naturale, optimizarea costurilor și cheltuielilor, reducerea pierderilor de gaze, asigurarea desfășurării unei activități profitabile și achitarea integrală pentru gazele naturale consumate.

– Care este echilibrul dintre interesele acționarilor majoritari ai companiei în persoana Guvernului Republicii Moldova și ai companiei energetice transnaționale ruse – SAD “Gazprom”?

– Acționarii majoritari ai SA “Moldovagaz” sunt: SAD “Gazprom”, care deține 50% din acțiunile companiei, Republica Moldova (reprezentată de Agenția Proprietății Publice), care deține 35,33% din acțiuni și administrația Transnistriei, care deține 13,44% din acțiuni, ce au fost transmise spre gestionare de încredere SAD “Gazprom”.

Conform documentelor constitutive, niciunul dintre acționarii SA “Moldovagaz” nu are posibilitatea să determine de unul singur deciziile SA “Moldovagaz”, ceea ce permite asigurarea unui echilibru al intereselor acționarilor și adoptarea unor decizii echilibrate și consolidate de către organele de conducere ale SA “Moldovagaz”.

– Până la 1 ianuarie 2020 se planifică finalizarea reorganizării SA “Moldovagaz”, prin divizarea acesteia într-o companie care va furniza gaze pe piața din Moldova și o întreprindere care va transporta și distribuie “combustibilul albastru”. Spuneți-ne, la ce etapă se află acest proces? Cum vor fi distribuiți actualii acționari majoritari ai SA “Moldovagaz” și la ce ar trebui să se aștepte acționarilor minoritari?

– Vreau să explic, căci nu este vorba despre reorganizarea SA “Moldovagaz”. Este vorba despre necesitatea respectării cerințelor Legii Republicii Moldova „Cu privire la gazele naturale” nr. 108 din 27.05.2016 (implementarea celui de-al treilea pachet energetic al UE), care presupune asigurarea independenței operatorilor sistemelor de transport (întreprinderile dependente ale SA “Moldovagaz” – SRL “Moldovatrangaz” și SRL “Tiraspoltrangaz”), precum și separarea activității de furnizare a gazelor naturale de cea de transport (în cazul SRL “Tiraspoltrangaz”).

Pentru a implementa aceste cerințe ale Legii, pe 26 decembrie 2018, Consiliul de Supraveghere al SA “Moldovagaz” a aprobat Planul privind asigurarea independenței operatorilor de trans-

port gaze ai SA “Moldovagaz” SA – SRL Moldovatrangaz și SRL Tiraspoltrangaz. Cu toate acestea, în procesul de realizare a acestui plan, SA “Moldovagaz” s-a confruntat cu o serie de probleme cu privire la statutul juridic al rețelelor de transport – datoriile mari ale SRL “Tiraspoltrangaz” pentru gazele naturale consumate și o serie de alte probleme, ale căror soluționare este în afara competenței SA “Moldovagaz”.

În acest sens, în prezent, SA “Moldovagaz” a solicitat asistență autorităților statului și Comunității Energetice în rezolvarea dificultăților apărute cu scopul implementării în continuare a măsurilor de asigurare a independenței operatorilor sistemului de transport gaze ai SA “Moldovagaz”.

– Practica din ultimii ani arată că întreprinderea direcționează cea mai mare parte a profitului său spre acoperirea pierderilor din anii precedenți. În acest sens, ne puteți spune care este situația cu privire la datoriile pentru gazele naturale importate, care este nivelul actual al achitărilor din partea populației și din partea agenților economici? În acest context, este planificată desfășurarea unei analize a activității structurilor regionale ale SA “Moldovagaz”?

– Datoria pentru gazele naturale livrate Republicii Moldova (cu excepția Transnistriei) față de Grupul Gazprom constituie 0,7 miliarde de dolari SUA și s-a format ca urmare a datoriilor companiilor CET (mai mult de 2,7 miliarde de lei), diferențelor negative de curs valutar, pierderilor operaționale ale SA “Moldovagaz” și ale întreprinderilor sale, care au legătură cu reglementarea tarifară, precum și a altor factori.

În ceea ce privește nivelul de plată a consumatorilor finali pentru gazele naturale livrate în 2019, vă comunic despre faptul că, începând cu 10 septembrie 2019, achitarea consumatorilor casnici a fost de 95,6%, iar a agenților economici – de 92,2%.

SA “Moldovagaz” verifică și monitorizează în permanență activitatea structurilor sale regionale de către o subdiviziune a Departamentului de furnizare gaze și relații cu consumatorii. Pentru efectuarea analizei activității Serviciilor regionale de furnizare a gazelor naturale, sunt compilate informații săptămânale și lunare cu privire la livrările și achitățile pentru gaze, grupate pe categorii de consumatori și regiuni.

În ceea ce privește structurile regionale ale SA “Moldovagaz”, în special întreprinderile de distribuție a gazelor naturale, desigur, activitățile lor vor fi supuse unei analize complexe, în urma căreia vor fi luate măsurile necesare pentru îmbunătățirea activităților lor, inclusiv posibila restructurare și reorganizare a acestora.

– Aș dori să vă întreb despre volumul de gaze naturale primit de Tiraspoltrangaz-Transnistria de la SA “Moldovagaz”. Care este datoria companiei conform ultimelor date și cum vedeți soluționarea acestei probleme?

– Datoria SRL “Tiraspoltrangaz” pentru gazele naturale livrate, conform situației din 01.08.2019, constituie 6,65 miliarde de dolari SUA și este confirmată de hotărârile judecătorești și titlurile executorii.

În prezent sunt luate unele măsuri, inclusiv la nivel interstatal, cu privire la întocmirea documentației legale care prevede un mecanism de rambursare a datoriei acumulate pentru gaze.

– În cadrul ședinței anuale, acționarii ar fi trebuit să aprobe chestiunea cu privire la încheierea contractelor de cumpărare a gazelor naturale pentru anul viitor, însă revizuirea problemei date a fost amânată. În acest sens, spuneți-ne, la ce etapă se află lucrările de încheiere a contractului de furnizare și tranzitare a gazelor din Federația Rusă? Există calcule preliminare privind volumul „combustibilului albastru” pe care îl va primi țara noastră prin conducta de gaz existentă și după lansarea conductei de transport gaze naturale Ungheni-Chișinău, programată să fie dată în exploatare la sfârșitul anului?

– În prezent, au loc negocieri cu SAD “Gazprom”, inclusiv la cel mai înalt nivel, cu privire la prelungirea sau semnarea unor noi contracte de furnizare a gazelor naturale pentru consumatorii din Republica Moldova începând cu 1 ianuarie 2020. Principalele condiții ale contractului vor depinde de rezultatele negocierilor dintre partea rusă și cea ucraineană cu privire la problema tranzitului de gaze prin Ucraina. Sperăm că părțile vor lua toate măsurile necesare pentru a asigura furnizarea de gaze naturale consumatorilor din Republica Moldova după 31 decembrie 2019.

Trebuie menționat faptul că, în prezent, aprovizionarea cu gaze a tuturor consumatorilor din țară este posibilă doar prin traseul existent (prin conducta transbalcanică și prin conducta ACB). O livrare alternativă a gazelor naturale pentru necesitățile Republicii Moldova, inclusiv prin conducta de gaze Ungheni-Chișinău, din păcate, va fi posibilă numai după finalizarea construcției acestui gazoduct, precum și după finalizarea construcției întregii infrastructuri a gazelor din România, necesară pentru asigurarea transportului volumelor necesare de gaze naturale în Republica Moldova prin conducta de transport gaze naturale Iași-Ungheni.

– Vă mulțumesc pentru interviu.

A discutat Ghenadie TUDOREANU

**R. Moldova a semnat
trei acorduri în sumă
de 100 mil. euro pentru
modernizarea sistemului
energetic**

Republica Moldova a semnat, la 26 septembrie, trei acorduri importante în sumă totală de 100 milioane de euro cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și Asociația Internațională de Dezvoltare (IDA) în perspectiva modernizării sistemului energetic moldovenesc și interconectării acestuia la sistemul energetic european, comunică MOLDPRES.

Asociația Internațională de Dezvoltare va acorda Republicii Moldova două finanțări în sumă de 47,9 milioane de euro și 13,1 milioane de euro pentru dezvoltarea sistemului energetic din Moldova. BERD va oferi o finanțare nerambursabilă în sumă de 40 milioane de euro pentru realizarea Proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza I”.

Banii vor fi utilizați pentru construcția stației back-to-back la Vulcănești și a unei linii de transport aeriene de 400 kV care va interconecta sudul Republicii Moldova cu Chișinăul. „Sunt trei acorduri de finanțare a unui proiect foarte important pentru reducerea dependenței energetice a Republicii Moldova și asigurarea securității energetice a țării”, a declarat ministrul Finanțelor, Natalia Gavrița.

Oficialul a adăugat că acest proiect este elaborat în comun de către Guvern, BERD, Banca Europeană de Investiții, Banca Mondială și Uniunea Europeană. „Este un proiect strategic pentru Republica Moldova”, a menționat ministrul Finanțelor.

Ministrul Economiei și Infrastructurii, Vadim Brânzan, a apreciat proiectul de interconectare energetică cu România drept un proiect de importanță primordială „care va crește competitivitatea pieței de electricitate prin construcția stației de la Vulcănești, care va interconecta rețelele din Republica Moldova cu cele din Uniunea Europeană”.

„Este un pas înainte în conectarea sistemului energetic cu rețelele din Europa și va contribui în mod extraordinar la securitatea energetică a Republicii Moldova. Mă bucur că și UE este partener în susținerea acestui proiect, important pentru țară și oamenii săi”, a afirmat șeful Delegației UE la Chișinău, Peter Michalko.

Șefa biroului BERD din Republica Moldova, Angela Sax, a subliniat că prin semnarea acordurilor, autoritățile moldovene se pot convinge de susținerea de către partenerii de dezvoltare a procesului de reforme în Moldova.

La rândul ei, Arina Akhalkatsi, manager de țară al Băncii Mondiale în Republica Moldova, a spus că prin semnarea celor trei acorduri se pune fundamentul unei mai mari asigurări a securității energetice a Moldovei. Oficialul BM a declarat că speră ca lucrările să fie efectuate rapid, ca cetățenii Republicii Moldova să poată resimți cu adevărat impactul acestui proiect, inclusiv prin tarife.

Costul total al proiectului de interconectare constituie 270 milioane de euro, care constă din două module de conversie de configurație back-to-back cu o capacitate totală instalată de 600 MW situată la Vulcănești și o linie de transport a energiei electrice de 400 kV între stațiile electrice Vulcănești și Chișinău, inclusiv extinderea stației 400 kV din Vulcănești și modernizarea stației 330 kV din Chișinău.

Preliminar, s-a convenit că Banca Mondială va finanța consolidarea internă: extinderea stației din Vulcănești, modernizarea stației din Chișinău și construcția liniei electrice aeriene de 400 kV Vulcănești – Chișinău, iar construcția stației din Vulcănești va fi cofinanțată de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană pentru Investiții și Uniunea Europeană.

Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF pentru data de 23.09.2019 - 27.09.2019

Tipul tranzacției: Vânzare-Cumpărare							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	TUTUN-CTC S.A	MD14TCTC1007	20	12	5992,00	179 760,00	0,1
2	MIDGARD TERRA SA	MD14MITE1006	38	4	376	8 100,00	0,07
3	TUTUN-CTC S.A	MD14TCTC1007	20	11	5297	158 910,00	0,09
4	MIDGARD TERRA SA	MD14MITE1006	38	4	264	5 600,00	0,05
5	CONCOM RTCA SA	MD14RTCA1001	10	1	1026	10 260,00	0,64
6	COMBINATUL AUTO NR.4 DIN CHIȘINĂU SA	MD14AUBI1000	10	3	412	2 300,00	0,06
7	TUTUN-CTC S.A	MD14TCTC1007	20	9	9576	287 280,00	0,17
8	MIDGARD TERRA SA	MD14MITE1006	38	5	524	11 300,00	0,10
9	TUTUN-CTC S.A	MD14TCTC1007	20	7	3732	111 960,00	0,07
10	TUTUN-CTC S.A	MD14TCTC1007	20	6	3264	97920,00	0,06
Tipul tranzacției: Moștenire							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	FLORENTINA-AURA	MD14AURA1000	1	1	40	40,00	0,12
2	MOLDOVAGAZ SA	MD14MOLG1004	100	1	172	17 200,00	0,00
3	TUTUN-CTC S.A	MD14TCTC1007	20	9	9576	287 280,00	0,17
4	MIDGARD TERRA SA	MD14MITE1006	38	3	176	6 688,00	0,03
5	DAAC HERMES GRUP SA	MD14MARS1000	1	2	1872	1 872,00	0,00
6	NISTRU-OLĂNEȘTI SA	MD14NISO1004	10	4	294	2 940,00	0,43
7	MIDGARD TERRA SA	MD14MITE1006	38	1	116	4 408,00	0,02
8	Efes Vitanta Moldova	MD14VEST1003	25	2	16	400,00	0,00
9	ALFA-NISTRU	MD14ALNI1007	10	3	59	590,00	0,05
10	DAAC-OLIMP SA	MD14DAOL1001	1	1	21450	21450,00	51,4586
11	NISTRU-LADA SA	MD14NTLD1001	1	1	36	36,00	0,0360
12	ZUBREȘTI SA	MD14ZUBR1000	1	2	851	851,00	0,1447
Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sînt soți, rude sau afini pînă la gradul II inclusiv							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	SA MOLDOVA-AGROINDBANK BC	MD14AGIB1008	200	1	600	120000,00	0,06
Tipul tranzacției: Vânzare-cumpărare conform prevederilor art. II alin. (3) din Legea nr.163-XVI din 13.07.2007 pentru modificarea și completarea Legii privind societățile pe acțiuni							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	CONFORT-A.M.	MD14ONFO1001	8	3	2703	135150,00	0,33
2	CONFORT-A.M.	MD14ONFO1001	8	1	22	1100,00	0,00
3	CONFORT-A.M.	MD14ONFO1001	8	1	874	43700,00	0,11

Toata Statistica conform tranzacțiilor zilnice PR 23.09.19 - 27.09.19

Tipul tranzacției	% din emisie	Emisia	Pretul nominal	Volumul	Pretul	Hirtii de valoare	Emitentul	Simbolul HV	Data
Cumpărare vânzare	0	1037634	200	5260	2630	2	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	24.09.2019
Cumpărare vânzare	0	25000091	10	5943,96	78,21	76	BC "VICTORIABANK" S.A.	MD14VCTB1004	24.09.2019
Cumpărare vânzare	0,02	25000091	10	306896,04	78,21	3924	BC "VICTORIABANK" S.A.	MD14VCTB1004	24.09.2019
Cumpărare vânzare	0	1037634	200	2630	2630	1	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	27.09.2019
Cumpărare vânzare	0	1037634	200	2630	2630	1	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	27.09.2019

Citiți cu atenție lacrimile Gretei Thunberg

De obicei, ne culegem subiectele din agenda tuturor evenimentelor care constituie sau cel puțin au tangențe directe sau indirecte cu sfera economică. Nu voi face lista acestora, preferând să las la alegerea cititorului pe cine să includă și pe cine nu într-o eventuală coloană de cuvinte. Am ales, însă, fără nicio ezitare să scriu despre Summitul liderilor ONU, o întrunire la care s-a vorbit despre un prezent care decurge din faptele noastre de ieri și despre un viitor care va arăta așa cum îl poate defini prezentul.

Ei bine, subiectul central al adunării de la New York a fost Schimbările climatice, două cuvinte care se scriu tot mai des pe nisipurile deșerturilor care înainteză prin zona verde a planetei, două cuvinte care pot fi caligrafiate pe muchia ghetarilor care se prăbușesc în apele arctice.

Despre schimbările climatice s-a vorbit atât de mult, încât orele de dezbateri și discursuri ar aduna la un loc decenii sau secole. S-a scris atât de mult, încât foile acoperite cu cuvinte, retransformat în copaci, ar reacoperi întinșuri cu păduri. Dar temperatura pe glob continuă să crească, regiuni întregi sunt înecate după ploii devastatoare, seceta oprește navigația pe râuri. Ceea ce definim ca dezvoltare umană are efecte inverse de cele mai multe ori greu de supravegheat.

De data aceasta, la New York, la tribuna Adunării Generale a ONU a ieșit un copil. Se spune că, prin inocența lor și prin setea de viață arătată în limpezimea privirii lor, copiii ar putea să oprească războaie. E suficient să te uiți în ochi. Un copil poate să clatine tronuri și poate să pornească fisuri în ziduri după care se apără imperii.

Greta Thunberg, copila de doar 16 ani care și-a plâns cuvintele la tribuna Summitului de la New York, a

fost vocea auzită. Îmi dau seama că drumul ei spre această înaltă tribună nu este o inițiativă și o aventură pe care și-o poate atribui în întregime. A fost o lume matură în preajma ei care a gândit pas cu pas. Dar această lume matură au adus-o pe Greta doar după ce s-a convins că nici una dintre alte voci nu a fost auzită. Prin vocea Gretei Thunberg la New York a vorbit viitorul.

„De peste 30 de ani, știința ne-a arătat negru pe alb. Cum îndrăzniți să ignorați avertismentele și să veniți aici să spuneți că faceți destul când politicile și soluțiile necesare nici măcar nu se întrevăd? Cum îndrăzniți? Mi-ați răpit visurile și copilăria cu vorbe goale. Și totuși, eu mă număr printre norocoși. Oamenii suferă. Oamenii mor, ecosisteme întregi se prăbușesc. Suntem la începutul unei distrugerii în masă și vorbim numai despre bani și fantezia unei eterne creșteri economice. Cum îndrăzniți?”

Cu puțin timp înainte de Summitul de la New York, Organizația Meteorologică Mondială (OMM), a prezentat un studiu în care peisajul global arată extrem de sumbru.

Conform datelor OMM, perioada 2014-2019 a fost cea mai caldă de când se fac măsurători meteorologice.

De asemenea, nivelul oceanelor s-a aflat în continuă creștere, iar emisiile de dioxid de carbon au atins valori record în această perioadă, conform studiului.

Din 1850 și până în prezent, temperatura, la nivel global, a crescut cu 1,1 grade. „Doar între 2011 și 2015 creșterea a fost de 0,2 grade, rezultat direct al emisiilor de carbon în atmosferă”, se arată în raportul OMM.

Dar cele mai îngrijorătoare date sunt cele legate de creșterea nivelului oceanelor: media, din 1993 și până în prezent, este de 3,2 milimetri pe an. Dar între 2014 și 2019, creșterea a fost de 5 mm pe an, iar între 2007-2016 media a fost de 4 mm pe an.

„Această creștere e una accelerată și ne îngrijorează scăderea stratului de gheață din Antarctica și Groenlanda, care va duce, în viitor, la o creștere suplimentară a nivelului oceanelor”, declară secretarul general al OMM.

„Schimbările climatice sunt cauzate de noi și sunt tot mai accelerate, ceea ce ne înscris pe un curs extrem de periculos.

Alte date arată că aceeași creștere a nivelului apelor ar face ca Delta Dunării să dispară. Ploile torențiale

și alte fenomene meteorologice extreme devin din ce în ce mai frecvente. Ca urmare a acestei situații, se produc inundații și scade calitatea apei, iar resursele de apă devin tot mai precare în unele regiuni.

În perioada 1980-2011 au fost afectate de inundații peste 5,5 milioane de persoane, iar pierderile economice directe rezultate au fost de peste 90 de miliarde de euro.

Sectoarele care depind mult de temperatură și precipitații, cum ar fi agricultura, silvicultura, energia și turismul, sunt în mod special afectate.

Republica Moldova, o țară care are agricultura pe cel mai înalt nivel, este expusă unor riscuri enorme, iar ultimele două decenii au fost ani în care am tot primit avertismente directe. Schimbările climatice ar putea submina serios securitatea alimentară a Moldovei, cum a dovedit-o fără echivoc seceta gravă din 2007, în timpul căreia s-a înrăutățit atât cantitatea generală a alimentelor disponibile pentru locuitorii din mediul rural, cât și compoziția lor. Familiile mari, familiile incomplete și familiile cu persoane cu dizabilități au fost evaluate ca fiind cele mai vulnerabile în condiții de secetă. Conform estimărilor internaționale ale impactului asupra mediului și agriculturii, această secetă a avut proporții devastatoare. În secolul 20, un asemenea fenomen a fost înregistrat doar o singură dată, în 1946-1947. Peste 90 la sută din

teritoriul țării și 80 la sută din populația rurală dependentă de agricultură au fost afectate de recolta redusă. Economii și veniturile populației rurale s-au diminuat drastic, pierderile totale fiind cifrate la 1 miliard dolari SUA, conform estimărilor oficiale. Volumul producției culturilor cerealiere de apă micșorat cu 70 la sută în comparație cu 2006, iar recolta de grâu s-a diminuat de 10 ori. Multe gospodării casnice nu au fost în stare să mențină șeptelul de animale din cauza lipsei de furaje. Șeptelul de bovine s-a redus cu o pătrime, de porcine – cu aproape 50 la sută, ovine și caprine – cu 10 la sută, iar numărul de păsări – cu 25 la sută. Către ianuarie 2008, multe familii au fost nevoite să lichideze întregul șeptel de animale, ceea ce a dus la pierderea sursei de alimentație. Inflația mare a contribuit la deteriorarea în continuare a situației.

Am reprodus acest tablou al anului 2007 pentru a ne da seama că, oricât de departe de noi ar fi orașul New York, oricât de nemoldoveancă ar fi Greta Thunberg, oricât de „ai altora” ar fi ghetarii porniți să se topească, să venim și noi cu micul nostru efort la munca cea mare de stopare a acestui ucigător fenomen – încălzirea globală. Chiar dacă ascultăm discursul adolescentei suedeze ținând într-o mână cana cu ceai din mușețel și pâinea cu unt în cealaltă mână. Chiar dacă ne lăsăm furați de scena idilică a unei toamne care ne acoperă urmele cu aurul frunzelor. Chiar dacă, într-o poză de ieri, eram tineri, dar viitorul din față părea iminent. Nu. Lacrimile Gretei zic că toate acestea se clatină.

Constantin OLTEANU

UNIUNEA EUROPEANĂ CONFIRMĂ CĂ MOLDOVA VA PRIMI DOUĂ TRANȘE DIN ASISTENȚA MACROFINANCIARĂ PÂNĂ LA SFÂRȘITUL ANULUI

Prim-ministrul Maia Sandu a prezidat luni, 30 septembrie, la Bruxelles, cea de-a cincea reuniune a Consiliului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, informează MOLDPRES cu referire la Direcția comunicare și protocol a executivului.

În cadrul reuniunii, Uniunea Europeană a salutat viziunea și primele acțiuni ale Guvernului Sandu în domeniul statului de drept și a reconfirmat sprijinul în continuare pentru agenda ambițioasă a actualei guvernări de la Chișinău.

„Prezența dumneavoastră aici este un semn al importanței pe care o acordăm parteneriatului nostru și vă asigurăm că și Uniunea Europeană alocă aceeași importanță relațiilor sale cu Moldova”, a declarat astăzi Federica Mogherini, Înalțul Reprezentant al Uniunii Europene pentru Afaceri Externe și Politică de Securitate în cadrul conferinței de presă care a încheiat cea de-a cincea reuniune a Consiliului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană.

„Trebuie să ne asigurăm că parteneriatul nostru evoluează în timp și de aceea astăzi am convenit să actualizăm agenda de asociere și să stabilim noi priorități pe baza cărora să evolueze Acordul de Asociere și Acordul de Liber Schimb în următorii ani. Suntem gata să creștem asistența financiară pentru a sprijini agenda ambițioasă a Guvernului. Sperăm să eliberăm prima tranșă macrofinanciară în curând. Toate acestea sunt un semn clar al aprecierii pe care o avem față de reformele pe care le-ați făcut deja”, a mai adăugat înaltul oficial UE, menționând că reforma sistemului judiciar și cea a Procuraturii sunt chestiuni vitale, care vor permite crearea unui mediu de afaceri mai puternic și vor stimula investițiile.

La rândul său, Maia Sandu a mulțumit pentru sprijinul financiar și asistența tehnică de care beneficiază Republica Moldova în toate domeniile. „E îmbucurătoare reconfirmarea acestei noutăți, că putem să obținem cele două tranșe din asistența macrofinanciară până la sfârșitul acestui an”, a precizat premierul.

Totodată, Maia Sandu a reiterat angajamentul Guvernului de a implementa prevederile Acordului de Asociere cu UE. „Aceste lucruri se fac în primul rând pentru cetățenii Republicii Moldova, indiferent dacă vorbim despre reforme care să îmbunătățească mediul economic, cel de afaceri sau dacă vorbim de reforme în justiție. O să mergem înainte, avem sprijinul instituțiilor europene și cel mai important – avem sprijinul cetățenilor din țară care își doresc să li se facă dreptate, să aibă justiție acasă, să știe că banii publici, proprietatea publică sunt în siguranță, la fel și investițiile private”, a declarat șeful Cabinetului de miniștri.

Din componența delegației Republicii Moldova la Bruxelles fac parte vicepremierul pentru Reintegrare, Vasile Șova; ministrul Afacerilor Externe, Nicolae Popescu; ministrul Economiei și Infrastructurii, Vadim Brînzan; ministrul Finanțelor, Natalia Gavrilița și ministrul Justiției, Olesea Stamate.

Consiliul de Asociere reprezintă formatul de dialog instituționalizat între RM-UE, la cel mai înalt nivel în ierarhia structurilor comune create prin Acordul de Asociere. Reuniunile Consiliului de Asociere se organizează anual, delegațiile fiind conduse de Înalțul Reprezentant al Uniunii Europene pentru Afaceri Externe și Politică de Securitate și Prim-ministrul Republicii Moldova.

BERD S-A ALĂTURAT PACHETULUI DE FINANȚARE DE \$150 MIL. PENTRU “TRANS-OIL”

Principala companie agricolă din Moldova “Trans-Oil” va putea să-și crească producția de ulei de floarea-soarelui și să exploreze noi piețe de desfacere datorită unui pachet de finanțare în valoare de \$150 mil. de la trei bănci de dezvoltare, inclusiv Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), și șase creditori comerciali. Potrivit agenției INFOTAG, BERD a acordat \$30 mil. pentru dezvoltarea companiei.

“Pachetul de finanțare, aranjat de ING Bank, implică, de asemenea, UniCredit Bank Austria, Banca pentru Comerț și Dezvoltare a Mării Negre, Banca olandeză de dezvoltare FMO, Mobiasbancă – OTP GROUP, OTP Bank, FIMBank și Banque Cantonale Vaudoise. Împrumutul va fi folosit pentru a asigura schimburile comerciale ale companiei pentru culturile anului 2019. Aceasta include achiziționarea de semințe oleaginoase de cereale și floarea-soarelui de la agricultorii moldoveni și alți furnizori, depozitarea, zdrobirea semințelor de oleaginoase, transportul și exportul”, anunță BERD.

“Trans-Oil” acoperă întregul lanț valoric agricol, de la cultivarea, manipularea, depozitarea și comercializarea cerealelor, până la producția de făină de grâu, zdrobirea semințelor de oleaginoase și îmbutelierea uleiului. Anul acesta, “Trans-Oil” intenționează să-și majoreze producția de ulei de floarea-soarelui organic, precum și ulei de floarea-soarelui cu conținut ridicat de acid oleic, care conține mai multe grăsimi “bune” și este considerat o opțiune mai sănătoasă, cu valoare adăugată.

BERD a oferit anterior credite companiei pentru a finanța achiziția de mărfuri agricole, construcția unei fabrici de zdrobire a semințelor de floarea-soarelui în Ceadr-Lunga, extinderea terminalului de cereale în portul moldovenesc de la Giurgiulești și achiziționarea și modernizarea unui depozit de cereale din portul din Reni, Ucraina.

INFOTAG precizează: BERD este cel mai mare investitor instituțional din Moldova și până în prezent a investit peste 1,2 miliarde de euro în țară. De asemenea, banca oferă consultanță de afaceri întreprinderilor mici și mijlocii locale și până în prezent a ajutat aproximativ 1000 de firme moldovenești să-și îmbunătățească performanțele.

Societatea pe acțiuni „RED-NORD” Bălți

Consiliul Societății anunță convocarea Adunării extraordinare a acționarilor în data de 17 octombrie 2019, ora 11:00, la sediul Agenției Proprietății Publice din mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale 1. Forma de ținere a Adunării generale – cu prezența acționarilor. Înregistrarea acționarilor va fi între orele 10.30-11.55.

ORDINEA DE ZI:

1. Cu privire la încetarea înainte de termen a împuternicirilor membrilor Consiliului societății, ale Comisiei de cenzori și ale Comitetului de Audit;
2. Cu privire la stabilirea cuantumului retribuției muncii membrilor Consiliului societății, ale Comisiei de cenzori și ale reprezentantului statului;
3. Cu privire la alegerea membrilor Consiliului societății, Comisiei de cenzori și Comitetului de Audit.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la Adunarea generală ordinară anuală a acționarilor va fi perfectată la data de 02.10.2019. Înregistrarea acționarilor va fi între orele 10.30-11.55.

Acționarii se pot familiariza cu materialele pentru ordinea de zi a Adunării generale extraordinare a acționarilor pe adresa: mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 180 „A” în perioada 02 – 16 octombrie 2019, între orele 8:00 – 17:00, la secretarul Consiliului Societății, dl. Maxim Negru (tel. 068084982).

Totodată, ne exprimăm intenția de a procura ziarul Dumneavoastră în care va fi publicat anunțul menționat mai sus.

“BANCA SOCIALĂ” S.A.

În proces de lichidare

/IDNO-1002600035719/

aduce la cunoștința potențialilor cumpărători despre desfășurarea la Bursa de Valori a Moldovei a licitațiilor “cu strigare”, de vânzare a valorilor mobiliare în loturi unice în perioada 04.10.2019-04.11.2019, începutul licitației – 04.11.2019, după cum urmează:

“Bursa de Valori a Moldovei” SA(IDNO 1003600004978), cantitatea de acțiuni – 1 (una) la preț – 164,778.00 lei per acțiune, valoarea totală 164,778.00 lei.

Bunurile mobiliare se vând în condiții speciale prevăzute de legislația RM. Doritorii pot lua cunoștință de bunurile expuse la vânzare și procedura de vânzare a activelor nominalizate mai sus, în zilele de lucru între orele 10:00–16:00, la sediul “BANCA SOCIALĂ” S.A. în proces de lichidare pe adresa: MD-2005, RM, mun. Chișinău, str. Mitropolit Bănulescu-Bodoni 61 (tel. 067563068) și la Societatea de investiții VALINVEST S.A. pe adresa: mun. Chișinău, str. Gh. Iablocikin 5/1 (tel. 079778164).

“BANCA DE ECONOMII” S.A.

În proces de lichidare

/IDNO-1003600002549/

aduce la cunoștința potențialilor cumpărători despre desfășurarea la Bursa de Valori a Moldovei a licitației “cu strigare” de vânzare ca pachet unic, în perioada de expunere 24.10.2019 – 29.10.2019, a valorilor mobiliare

SA “MOLDASIG” (IDNO-1002600053315), cantitate acțiuni – 61 200 unități, preț per acțiune – 171,85 lei, valoarea totală – 10 517 220.00 lei.

Valorile mobiliare se vând în conformitate cu Regulamentul privind organizarea și efectuarea tranzacțiilor cu pachetele unice de valori mobiliare pe piața reglementată a Bursei de Valori a Moldovei. Informații suplimentare, în zilele de lucru orele 10:00–16:00, la sediul “BANCA DE ECONOMII” S.A. în proces de lichidare pe adresa: mun. Chișinău, str. Mircea cel Bătrîn, 23 (tel.: 067218127) și la SVM „Iuventus – DS” S.A. pe adresa: mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 65 of. 710 (tel.: 27 00 35).

S.A. “VOLAN”

Vă aducem la cunoștință, că în conformitate cu decizia organului executiv pe data de 18 octombrie 2019, ora 11.00 pe adresa: or. Edineț, str. Independenței, 228, se va desfășura adunarea generală extraordinară a acționarilor SA “VOLAN” cu prezența acționarilor. Înregistrarea acționarilor va avea loc de la ora 10.00 pînă la 10.45.

ORDINEA DE ZI:

1. Cu privire la alegerea organului executiv (director general) al societății.
2. Cu privire la încetarea procedurii reorganizării societății.
3. Cu privire la aprobarea unor tranzacții de proporții și/sau cu conflict de interese.
4. Cu privire la împuternicirea directorului general al societății cu dreptul de a semna tranzacțiile aprobate și orice alte documente necesare referitoare la tranzacțiile aprobate.
5. Cu privire la autentificarea semnăturilor pe procesul verbal al adunării generale.

Lista acționarilor cu dreptul de participare la adunarea generală extraordinară a acționarilor este întocmită de către Registratorul S.A. “Grupe Financiară” la data de 30 septembrie 2019. Acționarii pot face cunoștință cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale anuale, începînd cu data de 4 octombrie 2019 la sediul societății: or. Edineț, str. Independenței, 228, în zilele lucrătoare, între orele 11-00 pînă la 15-00. Pentru participare la adunare acționarii se prezintă personal cu buletinul de identitate, iar reprezentanții acționarilor pe lîngă buletinul de identitate prezintă și procura, întocmită în conformitate cu legislația în vigoare.

Societatea pe acțiuni „CET-Nord”

(mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare 168)

În baza deciziei Consiliului Societății, anunță convocarea Adunării generale extraordinare a acționarilor pe data de 18.10.2019 ora 10.00, mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1, bir. 357 (Agenția Proprietății Publice), cu înregistrarea participanților între orele 09.30-9.55.

ORDINEA DE ZI:

1. Cu privire la încetarea înainte de termen a împuternicirilor membrilor Consiliului societății, ale Comisiei de cenzori și ale Comitetului de Audit.
2. Cu privire la stabilirea cuantumului retribuției muncii membrilor Consiliului societății, Comisiei de cenzori și al reprezentantului statului.
3. Cu privire la alegerea membrilor Consiliului societății, Comisiei de cenzori și Comitetului de Audit.

INFORMAȚII SUPLIMENTARE:

Adunarea se desfășoară cu prezența acționarilor;

Lista acționarilor cu dreptul de participare la Adunare este întocmită la data de 01.10.2019; Acționarii/reprezentanții lor pot lua cunoștință de materialele ce vizează ordinea de zi a Adunării, începînd cu 03.10.2019, între orele 09.00-16.00, în incinta societății din str. Ștefan cel Mare 168, cu excepția zilelor de odihnă (sîmbătă, duminică);

La înregistrare acționarii vor prezenta buletinul de identitate, iar reprezentanții acestora și procura perfectată în conformitate cu prevederile legislației.

CAPITAL Market

Împreună
în lumea
finanțelor

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

În atenția acționarilor “Victoria-Țum” S.A.

AVIZ de convocare a Adunării generale extraordinare a acționarilor „Victoria-Țum” S.A.

“Victoria-Țum” S.A., Vă aduce la cunoștință că la 27.09.2019, de către Consiliul Societății, a fost primită decizia privind convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, care va avea loc la 18 octombrie 2019, la ora 14.00, pe adresa: or. Cahul, str. Piața Independenței, 4.

ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII GENERALE EXTRAORDINARE A ACȚIONARILOR:

1. Cu privire la introducerea modificărilor și completărilor în Statutul Societății.
2. Cu privire la înregistrarea pe piața reglementată.
3. Cu privire la aprobarea Codului de Guvernanță Corporativă a Societății.
4. Cu privire la autentificarea procesului verbal al adunării generale a acționarilor.

Adunarea va fi ținută cu prezența acționarilor la orele 14.00, pe adresa: or. Cahul, str. Piața Independenței, 4.

Înregistrarea participanților va începe la orele 13.00 și pînă la orele 13.55, pe adresa: or. Cahul, str. Piața Independenței, 4.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunare va fi întocmită potrivit situației din 30 septembrie 2019.

Acționarii pot lua cunoștință de materialele ordinii de zi, începînd cu 07 octombrie 2019 de la orele 10.00 pînă la 15.00 pe adresa: or. Cahul, str. Piața Independenței, 4.

Acționarii trebuie să aibă buletinul de identitate, iar reprezentanții procură perfectată în conformitate cu legislația în vigoare.

**In atenția acționarilor
"DAAC-OREOL" S.A.****AVIZ de convocare a Adunării
generale extraordinare a acțio-
narilor „DAAC-OREOL” S.A.**

"DAAC-OREOL" S.A., Vă aduce la cunoștință că la 27.09.2019, de către Consiliul Societății, a fost hotărâtă convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, care va avea loc la 18.10.2019, la ora 12.00, pe adresa: MD-4901, or. Glodeni, str. Suveranității, 10

**ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII GENERALE
EXTRAORDINARE A ACȚIONARILOR:**

1. Cu privire la reorganizarea S.A. "DAAC-OREOL" prin dezmembrare (separare) cu crearea unei noi Societăți cu Răspundere Limitată.
2. Cu privire la examinarea și aprobarea raportului de evaluare a patrimoniului S.A. "DAAC-OREOL".
3. Cu privire la aprobarea proiectului de membrării Societății.
4. Cu privire la aprobarea bilanțului contabil de repartitie.
5. Cu privire la aprobarea actului de transmitere a patrimoniului Societății și altor documente ce țin de reorganizare.
6. Cu privire la reducerea capitalului social al S.A. "DAAC-OREOL" prin anularea acțiunilor de tezaur.
7. Cu privire la modificarea Statutului a Societății pe acțiuni "DAAC-OREOL".
8. Cu privire la aprobarea actelor de constituire ale Societății cu Răspundere Limitată create în urma separării și organele de conducere a acesteia.
9. Înștiințarea creditorilor Societății pe acțiuni "DAAC-OREOL" privind reorganizarea societății.
10. Desemnarea persoanelor împuternicite din numele societății pentru prezentarea și înregistrarea tuturor documentelor necesare aferente reorganizării societății la Comisia Națională a Pieței Financiare, I. P. Agenția Servicii Publice, Societatea de Investiții, Societatea de Registru, Serviciul Fiscal de Stat, CNAM, CNAS precum și altele instituțiile de stat.
11. Cu privire la autentificarea procesului verbal al adunării generale a acționarilor.

Adunarea va fi ținută cu prezența acționarilor la orele 12.00, pe adresa: MD-4901, or. Glodeni, str. Suveranității, 10

Înregistrarea participanților va începe la orele 11.00 și până la orele 11.55, pe adresa: MD-4901, or. Glodeni, str. Suveranității, 10

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele ordinii de zi, începând cu 08 octombrie 2019 de la orele 10.00 până 15.00 la sediul societății pe adresa: MD-4901, or. Glodeni, str. Suveranității, 10

Acționarii trebuie să aibă buletinul de identitate, iar reprezentanții procură perfectată în conformitate cu legislația în vigoare.

SA „Basarabia-Nord”**comunică privind rezultatele adunării
generale extraordinare a acționarilor.**

Adunarea generală extraordinară a acționarilor SA „Basarabia-Nord” a avut loc la data de 26.09.2019 pe adresa: mun. Bălți bulevard Victoriei 90 A cu cvorumul de 85,8% din numărul total de 820 768 acțiuni cu drept de vot.

**AU FOST EXAMINATE ȘI APROBATE
URMĂTOARELE DECIZII:**

1. A aproba, transmiterea în ipotecă și gaj de către Societate în favoarea Băncilor a următoarelor bunuri imobile și mobile:
  - complex de clădiri cu suprafața totală 30680,5 m.p. (nr. cadastrale 0300212.010.01-38) și teren aferent cu suprafața de 10,6933 ha (nr. cadastral 0300212.010), situat pe adresa: mun. Bălți, str. Victoriei, 90/A, la valoarea de ipotecă convenită de administratorul Societății cu Băncile. Bunurile imobile au fost evaluate de către OXEL IMOBIL S.R.L., conform raportului de evaluare nr. 10.2019/01-EP din 31.01.2019 și mașini, utilaje și alte mijloace fixe, instalate pe adresa: mun. Bălți, str. Victoriei, 90/A, în cantitatea, asortimentul și la valoarea de gaj convenită de administratorul Societății cu Băncile. Bunurile imobile au fost evaluate de către OXEL IMOBIL S.R.L., conform raportului de evaluare nr. 18.2019/01-EP din 31.01.2019, întru garantarea rambursării creditorilor contractate de Î.M. "ZERNOFF" S.R.L., de la MAIB conform contractelor de credit nr. C15264 din 08.05.2015, nr. C170059 din 02.03.2017, nr. C170680 din 22.12.2017, nr. C190107 din 15.03.2019, a creditorilor ce urmează să fie contractate de Î.M. "ZERNOFF" S.R.L. de la MAIB în sumă de pînă la 5.400.000 (cinci milioane patru sute mii) EUR sau echivalentul acestei sume, total și/sau parțial, în USD și/sau MDL, pe un termen de pînă la 24 luni și în sumă de pînă la 1.150.000 (un milion una sută cincizeci mii) EUR sau echivalentul acestei sume, total și/sau parțial, în USD și/sau MDL, pe un termen de pînă la 60 luni, precum și de la MICB conform contractului de credit nr. 28/18 din 25.09.2018, inclusiv, pentru garantarea achitării dobânzilor și altor plăți aferente.
2. A împuternici Directorul general al Societății, cu dreptul de a negocia și de a încheia contracte de gaj trilaterale, contracte de ipotecă trilaterale (inclusiv cu formulă executorie), acorduri adiționale la contractele de gaj/ipotecă trilaterale, încheiate anterior cu MAIB și MICB, alte documente și de a întreprinde orice alte acțiuni care vor fi necesare pentru executarea prezentului proces-verbal, inclusiv, de a elibera procuri pe numele altor persoane în scopul asigurării executării prezentului proces-verbal.
3. A autentifica procesul verbal al Adunării generale extraordinare a acționarilor Societatea pe Acțiuni „Basarabia-Nord” – Comisiei de cenzori.

Comunicat informativ B.C. „ENERGBANK” S.A.

În conformitate cu prevederile Legii privind piața de capital nr. 171 din 11-07-2012 și a „Regulamentului cu privire la dezvăluirea informației de către emitenții de valori mobiliare”, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 7/1 din 18-02-2019, «Informația de ordin continuu privind evenimentele care influențează emitenții» va fi publicată pe pagina web a Băncii <http://energbank.com/ro/info/guvernanta-corporativa> și prin intermediul Mecanismului oficial de stocare a informației <https://emitent-msi.market.md>.

“LUSMECON” S.A.**ANUNȚ PRIVIND RETRAGEREA OBLIGATORIE A ACȚIONARILOR**

în conformitate cu art. 30 din Legea privind piața de capital nr. 171 din 11.07.2012 (în continuare "Legea nr. 171").

Emitentul ale cărui valori mobiliare fac obiectul cererii de retragere obligatorie

Emitentul: Societatea pe Acțiuni de Lucrări Speciale Mecanizate de Construcție „LUSMECON” SA (IDNO 1002600050842) are emise 594 136 acțiuni ordinare nominative de o singură clasă (ISIN MD14LUSM1002), cu valoarea nominală de 50,00 lei per acțiune.

Capital social: 29 706 831,00 lei.

Sediul: MD-2023, str. Uzinelor 205/1, mun. Chișinău, Republica Moldova;

Genurile principale de activitate: construcțiile de clădiri și (sau) de instalații ingineresti și de rețele tehnico-edilitare, reconstrucțiile, consolidările, restaurările; activitatea de proiectare pentru toate categoriile de construcții, pentru urbanism, instalații și rețele tehnico-edilitare, reconstrucții, restaurări; închirierea echipamentelor pentru construcții cu personal de deservire aferent.

Telefon de contact: (022)21-35-34.

Valorile mobiliare ce fac obiectul cererii de retragere obligatorie

Procedura de retragere obligatorie vizează un număr de 49 738 acțiuni, reprezentând 8,37% din totalul acțiunilor emise de „LUSMECON” SA.

Inițiatorul procedurii de retragere obligatorie (în continuare – ofertant), numărul de acțiuni deținute de ofertant și de persoanele care acesta acționează în mod concertat

Ofertantul multiplu în componența: Ghilaș Alexandru (mun. Chișinău, str. Schinoasa-Vale 14, bl. A), Ghilaș Galina (mun. Chișinău, Codru, str.-la. 4, Acad. Sergiu Răduțanu 7) și "GRINARID" SRL (MD-2012, mun. Chișinău, str. Armenească 44/2)

Telefon de contact: (022)47-24-92

Ofertantul a derulat în perioada 21.08.2019 – 04.09.2019 o ofertă de preluare benevolă a acțiunilor. Prospectul ofertei de preluare a fost aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 35/1 din 12.08.2019.

Urmare a ofertei, ofertantul deține 544 398 acțiuni ordinare, reprezentând 91,63% din totalul acțiunilor. Ofertantul confirmă absența persoanelor care acționează în mod concertat cu ofertantul sau emitenții în ceea ce privește procedura de retragere obligatorie.

În conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 171/2012, deținătorii de acțiuni, cu excepția celor care prezintă în scris declarația privind refuzul de a vinde acțiunile, sunt obligați să vândă la un preț echitabil ofertantului, la cererea acestuia, acțiunile deținute dacă, după derularea unei oferte de preluare, ofertantul deține singur sau împreună cu persoanele care acționează în mod concertat cel puțin 90% din valorile mobiliare ce constituie obiectul ofertei.

Astfel, prin prezentul anunț, ofertantul adresează acționarilor minoritari o cerere de retragere obligatorie a acțiunilor emise de „LUSMECON” SA.

Prețul care urmează a fi plătit și metoda utilizată la determinarea prețului

Prețul ce urmează a fi achitat acționarilor este de 10,00 lei per acțiune și este egal cu prețul oferit acționarilor în cadrul ofertei de preluare benevolă derulată în perioada 21.08.2019 – 04.09.2019, care la rândul său a fost stabilit în conformitate cu prevederile art. 23, alin. (1), lit. b) din Legea 171/2012.

Locul și modul în care deținătorii de valori mobiliare se vor adresa ofertantului în vederea înstrăinării valorilor mobiliare sau prezentării declarației de refuz

În perioada de retragere, acționarii care acceptă cererea de retragere obligatorie prezintă în scris ofertantului cel puțin următoarele informații:

- 1) declarația privind acordul ca ofertantul să achiziționeze toate acțiunile deținute, evidențiate în contul deținătorului;
- 2) datele de identificare și de contact;
- 3) modalitatea aleasă pentru realizarea plății acțiunilor deținute: personal, prin mandat poștal sau prin transfer bancar, cu indicarea rechizitelor bancare necesare.

Acționarii care nu doresc să-și înstrăineze acțiunile vor comunica în scris ofertantului, în perioada de retragere, despre refuzul de a vinde acțiunile, cu includerea cel puțin a următoarelor informații:

- 1) declarația privind refuzul de a vinde acțiunile evidențiate în contul său;
- 2) datele de identificare și de contact.

În cazul în care pe parcursul duratei cererii de retragere obligatorie, acționarul nu înaintează ofertantului cererea de refuz sau cererea de înstrăinare a acțiunilor sale, se consideră că acesta a acceptat tacit cererea ofertantului.

Pe durata cererii de retragere obligatorie, în zilele de lucru între orele 10:00-17:00, acționarii vor prezenta pe numele ofertantului acceptul de a înstrăina acțiunile sau, după caz, refuzul de a înstrăina la sediul ofertantului amplasat pe adresa: MD-2023, str. Uzinelor 205/1, mun. Chișinău, Republica Moldova., tel. (022)21-35-34 sau la sediul intermediarului „PROAJIOC” SA amplasat pe adresa: MD-2062, bd. Dacia, 53/4, of. 5, mun. Chișinău, Republica Moldova, tel. (022)923429.

Confirmarea existenței mijloacelor de plata necesare pentru achiziționarea acțiunilor care constituie obiectul cererii de retragere obligatorie, modalitățile de achitare a contravalorii acestora

Ofertantul va utiliza fonduri proprii pentru achiziția acțiunilor care constituie obiectul cererii de retragere obligatorie și garantează achitarea acestora prin constituirea unui cont de depozit la vedere în care este depusa suma în lei ce reprezintă contravaloarea acțiunilor.

Ofertantul va plăti contravaloarea acțiunilor prin modalitatea aleasă și comunicată de acționar. În cazul când o asemenea comunicare nu este făcută către ofertant, acesta efectuează plata acțiunilor prin mandat poștal cu confirmare de primire la adresa acționarului, așa cum este aceasta menționată în registrul acționarilor Emitentului.

În situația în care sumele plătite acționarilor sunt returnate ofertantului, acesta le depune în contul bancar IBAN MD54VI02794000000051MDL, special deschis de către emitenții la BC „VIC-TORIABANK” SA în favoarea acționarilor care nu au încasat contravaloarea acțiunilor.

Durata cererii de retragere obligatorie (perioada de retragere)

Prezenta cerere de retragere obligatorie este valabilă pentru o perioadă de 30 (trezeci) de zile calendaristice și este cuprinsă între 02.10.2019 și 31.10.2019.

**Ghilaș Alexandru reprezentant ofertantului multiplu
SI „PROAJIOC” SA, intermediar**

B.C. „Unibank” S.A., în proces de lichidare,

organizează pe data de 22 octombrie 2019, pe adresa: mun. Chișinău, str. Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni 45, vânzarea prin licitație „cu strigare”:

- la ora 10:00 a unei acțiuni ordinare nominative de clasa I cu drept de vot (ISIN MD14BS-VO1001), ceea ce constituie 2,5641% din acțiunile emitenții „Bursa de Valori a Moldovei” S.A. IDNO 1003600004978, cu adresa juridică mun. Chișinău, str.M. Cibotari, 16, prețul de pornire 164 777.40 lei. La licitație pot participa persoane fizice și juridice.

Termenul-limită de depunere a cererilor de participare la licitație este data de 21 octombrie 2019, ora 16.00.

Modelul cererii de participare la licitație și documentele necesare pentru prezentare, le puteți găsi pe pagina web al băncii (www.unibank.md).

Pasul licitației constituie 5%. Acontul, ce urmează obligatoriu să fie transferat, constituie 10% din prețul de pornire (pentru instituțiile de stat se acceptă și scrisoarea de garanție de la bănci, în mărirea prețului inițial de vânzare a bunului licitat). Plata pentru deservirea participantului licitației: persoanele fizice – 200 lei, persoanele juridice – 300 lei.

Rechizitele bancare MD55NB00000000035262856, B.C. „Unibank” S.A., în proces de lichidare, cod fiscal 1002600036004, NBMDMD2X.

Informații suplimentare la tel: (022)253-883; (022)253-855; (022)253-801.

În atenția acționarilor S.A. «Floarea Soarelui»!

S.A. «Floarea Soarelui» vă aduce la cunoștință, că la data 24.09.2019 a fost finalizată/ a avut loc semnarea efectivă tranzacțiilor de proporții, cu conflict de interese aprobate conform deciziilor AGEA din 19.09.2019.

Informația privind deciziile aprobate de către AGEA din 01.03.2019 au fost publicate în ziarul CapitalMarket din data de 25.09.2019, 23.09.2019 pe pagina web: www.fsoil.info și prin intermediul Mecanismului oficial de stocare a informației.
tel. 0-231 5-26-49. **Directorul General**

Întreprinderea Piscicola «Costești» S.A.

Hotărârile ședinței Consiliului Societății Întreprinderea Piscicola «Costești» S.A. ținută cu prezența membrilor consiliului la 28.08.2019 pe adresa: str. Ștefan cel Mare, 71, s. Costești, r. Ialoveni, 5. Membri prezenți – cvorum 100%. Reșind de aceea că conform art. 82 al. (1) lt. b) plasarea de către societate a acțiunilor cu drept de vot sau a altor valori mobiliare convertibile în astfel de acțiuni se consideră tranzacția de proporții, se aprobă publicarea hotărârilor Consiliului Societății Întreprinderea Piscicola «Costești» S.A. ce țin de aceasta tranzacție, conform legislației în vigoare.

LA ȘEDINȚA CONSILIULUI S-A HOTĂRÎT:

1. Cu privire la aprobarea listei definitive a subscritorilor la valorile mobiliare plasate conform deciziei societății.
- 1.1 A lua act de cunoștință cu contractul de subscriere semnat între societate și unicul subscritor la valorile mobiliare din emisiunea suplimentară.
- 1.2 A lua act de cunoștință de informația prezentată de contabil-șef privind achitarea valorilor mobiliare subscrise – actul de verificare.
- 1.3 A aproba lista definitivă a subscritorilor la valorile mobiliare plasate conform deciziei societății.
2. Cu privire la aprobarea Dării de seamă privind rezultatele emisiunii valorilor mobiliare
- 2.1 A aproba Darea de seamă privind rezultatele emisiunii valorilor mobiliare. (tranzacția de proporții conform art. 82 al. (1) lt. b))
3. Cu privire la înregistrarea valorilor mobiliare din emisiunea suplimentară în Registrul de Stat al valorilor mobiliare.
- 3.1 A împuternici pe dl Diaconu G., să perfecteze și să prezinte toate documentele necesare pentru înregistrarea la CNPF, ASP, Societatea de registru „Registru” S.A. a totalurilor emisiunii suplimentare de acțiuni ale Societății în termenul stabilit de legislație.
4. Cu privire la introducerea modificărilor la Statutul societății.
- 4.1 După înregistrarea la Comisia Națională a dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni a împuternici dl Diaconu G., să întreprindă toate acțiunile necesare legate de înregistrarea în cadrul Agenției Servicii Publice a modificărilor și completărilor la Statutul Societății după cum urmează:
Articolul V. Capitalul social al societății p. 1 art. 5. “Capitalul social al Societății constituie 2 321 650 (două milioane trei sute douăzeci una mie șase sute cincizeci) lei împărțit în 232 165 (două sute treizeci două mii o sută șizeci cinci) acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală de 10 (zece) lei fiecare de clasa I cu drept de vot, dreptul de a primi o cotă parte din dividende și o parte din bunurile Societății în cazul lichidării acesteia”.
- 4.2 În vederea executării hotărârii indicate la p. 4.1. a investi dl Diaconu G., cu dreptul de a semna, prezenta și recepționa din numele Societății la Agenția Servicii Publice a RM documentele necesare.

“CEREALE DIN SOLDANESTI” SA

Organul executiv al Societății “Cereale din Soldanesti” SA anulează anunțul publicat în ziarul Capital Market №38(811) din 25 septembrie 2019 și în temeiul deciziei din 26.09.2019 anunța convocarea Adunării generale extraordinare a acționarilor, cu prezența acționarilor, care va avea loc la data de 04.11.2019 la ora 10-00, pe adresa: mun. Chisinau, str. Ion Pelivan 18, of. 26.

ORDINEA DE ZI:

1. Alegerea organelor de conducere (consiliul și comisia de cenzori) a societății “CEREALE DIN SOLDANESTI” SA

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală extraordinară este întocmită la data de 27.09.2019.

Actionarii pot lua cunoștința cu materialele ordinii de zi începând cu data de 23.11.2019 pe adresa: mun. Chisinau, str. Ion Pelivan 18, of. 26 în zilele de lucru de la 10-00 până la 14-00.

Pentru înregistrare acționarii vor prezenta buletinul de identitate, iar reprezentanții și procura întocmită conform legislației.

Administrator

ÎN ATENȚIA ACȚIONARILOR COMPANIEI DE ASIGURĂRI “DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” SA

Organul executiv al CA “DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” SA aduce la cunoștința acționarilor, precum că Consiliul de Supraveghere al Companiei prin decizia sa din 17.09.2019 (proces-verbal nr. 6), în conformitate cu prevederile Legii nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni și prevederile Statutului Companiei, a decis convocarea la data 1 Noiembrie 2019 Adunării generale extraordinare a acționarilor Societății ținută cu prezența acționarilor.

ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII GENERALE ORDINARE DIN 1 NOIEMBRIE 2019:

1. Cu privire la confirmarea organizației de audit și stabilirea cuantumului retribuirii serviciilor acesteia pentru anul 2019;
2. Cu privire la modul de legalizare semnăturilor Președintelui și Secretarului Adunării generale de pe procesul verbal al Adunării.

Lista acționarilor care au dreptul de participare la Adunarea generală ordinară din 01.11.2019 va fi întocmită conform situației la data 17.09.2019. Adunarea va avea loc după adresa mun. Chișinău, bd. Moscova, nr. 15/7, sediul Central al Companiei. Începutul Adunării – ora 10:00, înregistrarea participanților va avea loc de la ora 09:30 până la ora 09:55. La înregistrare, acționarii sau reprezentanții împuterniciți ai acestora trebuie să prezinte documentul de identitate, iar reprezentanții – și procura valabilă, emisă în conformitate cu cerințele legislației în vigoare, care atestă împuternicirile acestora. Secretarul numit al Societății – d-na E. Ivaniuc.

Cu materialele pentru ordinea de zi a Adunării, acționarii Societății vor putea să se familiarizeze începând cu data 18 Octombrie, 2019 după adresa: mun. Chișinău, bd. Moscova, nr. 15/7, sediul central al CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, în zilele de lucru de la ora 09:00 până la ora 17:00, personal sau prin reprezentanți împuterniciți în modul prevăzut de legislație în vigoare. Informații suplimentare la număr de telefon 022 265 701, 022 265 714, e-mail e.ivaniuc@donaris.md

Concomitent, avizul privind convocarea Adunării generale ordinare în cauza este plasat pe pagina web al Companiei <http://www.donaris.md/ro/dezvaluirea-informatiei/comunicat-informativ>

**Organul Executiv
CA „Donaris Veinna Insurance Group” SA**

În atenția acționarilor Societății pe Acțiuni „Alliance Investments Group”

Adunarea generală anuală ordinară a acționarilor S.A. „Alliance Investments Group” convocată pentru data de 28 august 2019, ora 10.00 pe adresa mun. Chișinău, str. A. Pușkin, 26, et. III, nu a avut loc din motivul lipsei cvorumului necesar stabilit de legislația în vigoare. Astfel, în temeiul Procesului-verbal nr. 73 din 04 septembrie 2019 a Consiliului Societății S.A. „Alliance Investments Group” se anunță despre convocarea repetată a Adunării generale anuale ordinare a acționarilor Societății pe Acțiuni „Alliance Investments Group” pentru data de 25 octombrie 2019, ora 10.00 pe adresa mun. Chișinău, str. A. Pușkin nr. 26, etajul III, ora înregistrării participanților la adunare 09.00 – 09.50. Forma ținerii adunării – cu prezența acționarilor.

ORDINEA DE ZI:

1. Examinarea dării de seamă financiară a Societății pentru anul 2018 și audierea avizului organizației de audit referitor la raportul financiar al Societății pentru anul 2018;
2. Aprobarea dării de seamă a Consiliului Societății pentru anul 2018;
3. Aprobarea dării de seamă a Comisiei de cenzori a Societății pentru anul 2018;
4. Repartizarea profitului net al Societății pentru anul 2018;
5. Aprobarea normativelor de repartizare a profitului Societății pentru anul 2019;
6. Cu privire la alegerea Comisiei de Cenzori, stabilirea cuantumului retribuirii și compensațiilor;
7. Confirmarea auditorului extern și stabilirea cuantumului retribuirii serviciilor acestuia;
8. Cu privire la aprobarea/introducerea modificărilor la Statutul Societății;
9. Cu privire la autentificarea semnăturilor Președintelui Adunării și a Secretarului Adunării de pe procesul verbal al Adunării generale a acționarilor.

Adunarea Generală anuală ordinară a acționarilor se desfășoară în prezența acționarilor și/sau a reprezentanților săi.

Conform prevederilor art. 55, alin. (5) al Legii nr. 1134-XIII din 02.04.1997 privind societățile pe acțiuni, lista acționarilor care au dreptul să participe la Adunarea generală anuală ordinară a acționarilor convocată repetat rămâne lista întocmită de către Societatea de registru „Registru-Garant” SA conform situației la data de 28 mai 2019.

Înregistrarea acționarilor se va efectua în ziua adunării între orele 09.00 și 09.50, în baza documentului de identitate, iar a reprezentanților acționarilor în baza documentului de identitate și a procurii eliberate și/sau autentificate în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Familiarizarea cu materialele pentru ordinea de zi a Adunării generale anuale a acționarilor va avea loc începând cu data de 11 octombrie 2019, în zilele lucrătoare (luni – vineri), între orele 10.00 – 13.00 și 14.00 – 16.00 la adresa mun. Chișinău, str. A. Pușkin nr. 26, etajul III.

Toți acționarii S.A. „Alliance Investments Group” sunt invitați să participe la adunarea Adunarea Generală anuală ordinară a acționarilor.

Telefon de contact: 022-22-83-50,

022-22-83-52

Consiliul Societății

al S.A. „Alliance Investments Group”

“INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A.

Adunarea generală extraordinară a acționarilor din 24.09.2019

A HOTĂRĂT:

A schimba adresa juridică a Companiei „Intact Asigurări Generale” SA de pe adresa: mun. Chișinău, str. Albișoara nr. 21/3, MD 2005 la adresa nouă: mun. Chișinău, str. Maria Ceboțari, nr. 55.md 2012

“AGROVIN BULBOACA” S.A.

Aviz cu privire la hotărârile aprobate la data 09/08/2019 de adunarea generală anuală a acționarilor

Adunare s-a petrecut pe adresa r-l Anenii Noi, s. Bulboaca, str. Dacia, 1. La adunare au participat 5 persoane, care în total reprezintă 315768 acțiuni cu drept de vot (53,311% din numărul lor total). Toate hotărârile au fost aprobate – din 315768 voturi: Pentru – 311809 voturi (98,75% din cele reprezentate la adunare), Împotriva – 3959 voturi.

LA ADUNARE AU FOST APROBATE HOTĂRĂRILE PRIVIND:

- A aproba Raportul directorului societății privind activitatea financiar-economică a societății în anul 2018 și a recunoaște toate actele juridice a directorului ca fiind încheiate, adoptate și săvârșite în interesul societății.
- A accepta informația din raportul financiar al societății pentru anul 2018
- A aproba Darea de seamă privind activitatea consiliului societății pentru anul 2018 și toate deciziile adoptate de consiliul societății privind încheierea de către societate a tranzacțiilor, precum și a recunoaște toate actele juridice a consiliului societății ca fiind adoptate și săvârșite în interesul societății.
- A aproba Darea de seamă a comisiei de cenzori pentru anul 2018.
- A constata lipsa profitului net pentru repartizare pentru anul 2018 și acumularea pierderilor în mărime de 4.947.114 lei, care urmează să fie acoperit parțial din contul profitului nerepartizat al anilor precedenți în mărime de 4.433.443 lei.
- A aproba normative de repartizare a profitului net pentru anul 2019: – acoperirea pierderilor anilor precedenți – 100%.
- A aproba direcțiile prioritare de activitate a societății pe anul 2019: a vinde activele ramase ale societății și a iniția procedura de dizolvare (lichidare) a societății, care va fi inițiată prin hotărârea următoarei adunări generale a acționarilor.
- A constata lipsa propunerilor de modificare/completare a statutului societății
- A confirma rapoartele de evaluare a prețurilor de piață a bunurilor S.A. “Agrovin-Bulboaca”, întocmite de evaluatorul independent S.R.L. “Bostimobil”.
- A aproba tranzacțiile de vânzare a bunurilor S.A. “Agrovin-Bulboaca” cumpărătorului S.R.L. “Castel Mimi”, efectuate în unile anul 2019 în baza hotărârilor consiliului societății, a confirma deciziile aferente costurilor ale consiliului societății, a recunoaște toate actele juridice ale consiliului societății și acțiunile/tranzacțiile corespunzătoare ale directorului societății, ca fiind adoptate și săvârșite în interesul societății.
- A aproba decontarea sumei de 135804,38 lei a datoriei comerciale curente și a avansurilor primite curente în legatură cu expirarea termenului de prescripție și a sumei de 732639,31 lei a creanțelor comerciale și avansurilor acordate curente, cu reflectarea acestor sume la evidența contului extrabilanțier.
- A împuternici directorul societății, d-l Ion Malai, să încheie tranzacțiile aprobate de adunarea actuală a acționarilor și să semneze toate documentele aferente lor.
- A împuternici membrii comisiei de cenzori să autentifice semnăturile președintelui și secretarului pe procesul verbal al adunării acționarilor.

Stimate acționar „Pielart” SA

Consiliul Societății la ședința din 27.06.2019 a decis:

1. Se aprobă decizia cu privire la încheierea unui contract cu SC “DAAC System Integrator” SRL, în sumă totală de 3 100 000 lei.
2. Se împuternicește directorul general să semneze respectivul contract și actele aferente efectuării operațiunii.

Решения Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания от 30 сентября Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР), наделенный компетенцией согласно рамочному закону, принял решения в сфере небанковского финансового рынка, в частности:

РЕГУЛИРОВАНИЕ

- Законопроект о страховой и перестраховочной деятельности, разработанный с экспертами Всемирного банка в рамках проекта технической поддержки «Реформа рынка страхования Молдовы». Его цель заключается в укреплении сектора страхования и внедрении положений Платежеспособности II (введение в действие новых требований пруденциальности, внутреннего

управления и управления рисками страховыми компаниями и т. д.). Проект направлен на повышение доверия к деятельности страховых и/или перестраховочных компаний, в частности в отношениях со страхователями и/или получателями услуг страхования. Документ состоит из шести глав и включает новые требования к размеру уставного капитала компаний, положения о технических резервах страховых компаний, меры и инструменты раннего предупреждения в случае нежизнеспособного или начинающего испытывать проблемы страховщика. Законопроект будет направлен на визирование заинтересованным органам и учреждениям, а также выставлен на общественное обсуждение.

АВТОРИЗАЦИЯ

- Делегирование полномочий главного бухгалтера BAR PRAC-TIC ASIG SRL аудиторскому обществу PRIMAN AUDIT SRL.

- Включение ALTIMEEA SRL в список субъектов аудита, допущенных к проведению аудита страховщика (перестраховщика).
- Регистрация в Реестре страховых агентов и агентов банкашуранс Страхового агента RURAL ASIG SRL и BĂNCII DE FINANȚE ȘI COMERȚ SA.
- Разрешение допуска к торгам на регулируемом рынке ценных бумаг, выпущенных SA SPICUȘOR-BL.
- Реорганизация SA DRUM-96 путем преобразования в общество с ограниченной ответственностью.
- Регистрация в Реестре авторизованных организаций небанковского кредитования субъекта DINO CREDIT SRL.

НАДЗОР

- Проведение тематической проверки соблюдения законодательства в сфере организаций небанковского кредитования компаниями OCN CASH&GO SRL и OCN EXTRA CREDIT SRL за период деятельности 01.01.2018 – 30.09.2019.

Пресс-служба НКФР

Мы унаследовали из 90-х такую идею, что, однажды приняв закон, мы изменим дела к лучшему, и все будет хорошо. И часто убеждались, что это совсем не так – те, кто ответственны за его внедрение, не спешат это делать, а иногда даже именно они и нарушают его положения. И ничего не меняется, все идет по-прежнему, то есть ухудшается.

Закон о деофшоризации находится еще на стадии проекта, но уже пробудил надежды, что в конце концов преградит путь деньгам из налогового рая. Экономист Вячеслав Негруцэ сообщил в соцсетях, что этот законопроект – «именно та кнопка, которая запустит процесс настоящей деолигархизации». «Олигархи будут получать финансовую подпитку и существовать до тех пор, пока обеспечивают себя через офшоры новыми активами, контрактами и партнерскими отношениями, полученными от государства или бизнеса, чтобы обеспечить затем доходами и благосостоянием верных друзей олигархов. После попыток и неудач 2012 и 2015 годов, в конце концов законопроект о деофшоризации поступил в Парламент на рассмотрение», – сказал эксперт.

Конечно, нужны еще и люди, которые нажмут на эту кнопку. И если не будет мониторинга внедрения этого закона, если он не будет соблюдаться, а напротив, его будут обходить, у нас снова будет хороший закон и нулевой результат.

ЧТО ПРЕДУСМАТРИВАЕТ НОВЫЙ ЗАКОН?

Законопроект, поступивший из Правительства в Парламент, содержит в первую очередь запреты.

Он предусматривает ограничения на участие в процедурах приватизации, государственно-частного партнерства, государственных закупок и концесий работ и услуг для юридических лиц, основанных субъектами из юрисдикций, которые не соблюдают международные стандарты прозрачности.

Законопроект налагает ограничения на участие в процессе приватизации, концессии, госзакупки и государственно-частного партнерства, а также на фактических резидентов-бенефициаров юрисдикций, которые не выполняют международные стандарты прозрачности. Учитывая это, предлагается проанализировать возможность создания единого списка, который будут использовать все субъекты, подпадающие под действие закона.

Кроме того, предусматривается дополнение Уголовного кодекса более жесткими нормами за несоблюдение положений данного законопроекта.

Таковы основные положения документа, который предстоит обсудить Парламенту.

ЗАЧЕМ НУЖЕН ТАКОЙ ЗАКОН?

«Прежний режим пытался превратить Республику Молдова в офшор, впутал нас как государство и граждан во множество сделок и контрактов с офшорными фирмами, которые привели к огромному ущербу для государства. Теперь мы сидим и задаёмся вопросом: кто стоит за этими офшорами, укравшими деньги из Banca de Economii или завладевшими Аэропортом? Всех, кто хочет заключать сделки

Закона о деофшоризации недостаточно для Республики Молдова

с государством, всех, кто хочет выигрывать контракты на продажу товаров или услуг, просим обнародовать всю информацию о себе, чтобы мы знали, кто они, кто является конечным получателем этих компаний, и положили конец всем схемам, появившимся за все эти годы», – заявила премьер-министр Майя Санду.

Согласно исследованию Global Financial Integrity, каждый год из Молдовы нелегально выводят сотни миллионов долларов. С 2004 до 2013 года общая сумма составила 9 миллиардов долларов. Больше всего было выведено в 2011 году – 1,268 миллиарда долларов. Меньше всего «исчезло» в 2009 г. – 633 миллиона долларов. Для сравнения, в 2018 году доходы государственного бюджета составили 36 млрд леев.

ХРОНИКА, НАПИСАННАЯ «ГРЯЗНЫМИ ДЕНЬГАМИ»

Приток денег из офшоров начался не сегодня и не вчера. Деятельность с акциями и фирмами из офшорных зон встречалась часто и ранее, и у нас это началось, наверное, еще с 90-х годов.

В сентябре 2011 года пресса сообщила о 27,5% акций Moldova Agroindbank, 78% акций Universalbank, 17% Banca de Economii и 5% Victoriabank, которые были переданы офшорной компании в результате незаконных действий при поддержке государственных должностных лиц. В случае Moldova Agroindbank, лишиться своих акций акционеры из Словении и Голландии.

В 2012 году отмечалось, что, несмотря на меры, принятые Национальным банком Молдовы, наблюдается непрозрачность в структуре собственников банков. «Этот факт относится не только к незаконным действиям, но угрожает всей финансовой стабильности, создает риск отмывания денег и уклонения от уплаты налогов, а также ставит под угрозу репутацию всей банковской системы», – признали в Правительстве и Нацбанке в дополнительном меморандуме в отношении экономической и финансовой политики в январе 2012 года. Прошло шесть лет, пока не наступило больше ясности в этом вопросе.

В ноябре 2012 года разработали законопроект, согласно которому экономические агенты Молдовы, осуществляющие сделки через офшоры, обязаны были оплачивать пошлину в размере 10% от полученного дохода, но он не прошел. По некоторым тогдашним оценкам, ежегодно компании осуществляют

около 15 тысяч сделок через офшоры на сумму 5 млрд леев.

Весной 2013 года Парламент принял законопроект, согласно которому офшорные компании лишились права владеть акциями молдавских банков, а те, кто уже владели ими, обязаны были их продать. Для получения разрешения Нацбанка, потенциальные покупатели обязаны были указать прямых и косвенных держателей акций и их доли.

Сделки через офшор, по информации экспертов в 2012 году, ведут к искусственному завышению цен на товары. Молдова экспортировала товары через офшоры на сумму 1,4 млрд леев, импортировала на сумму 4,1 млрд леев. Самые крупные сделки проводились через Панаму, Белиз и Сейшелы.

В октябре 2014 года газета The Independent писала, что 19 компаний из Великобритании и Молдовы подозреваются в отмывании денег на сумму 20 млрд долларов. Деньги поступали из Российской Федерации, попадали на счета офшорных фирм в результате судебных решений. Судьи Молдовы приняли более 50 решений в рамках этой операции, разрешив оплату долгов на сумму около 20 млрд долларов.

В марте 2016 года председателя Административного совета Moldasi obvinili в незаконном получении свыше 17 тысяч акций Moldova Agroindbank и нанесении ущерба акционерам банка на сумму 20 млн леев. Сделки проводились с использованием счетов офшорной компании.

Спустя месяц Институт европейской политики и реформ (IPRE) представил анализ «Уязвимые точки законодательства Республики

Молдова в финансовой и налоговой сферах в контексте офшорных юрисдикций».

«Абсолютно необходим надзор и дополнительный сбор информации о фирмах из офшорных зон или тесно с таковыми связанных. (...) Нынешний механизм определения юрисдикций, не применяющих международных стандарты прозрачности, находится в руках НБМ и не основан на объективных критериях и методологии утверждения списка. Во-вторых, реформа должна затронуть все формы предприятий, которые могут действовать в качестве возможного инструмента сокрытия фактических выгодополучателей», – отметил аналитик IPRE Юлиан Русу.

В 2015 году иностранные инвесторы вывели инвестиции из Республики Молдова на сумму 440 млн долларов США, как писал на своей странице в Facebook экономист Вячеслав Ионицэ, со ссылкой на отчет Нацбанка. «НБМ представил отчет о прямых иностранных инвестициях. Впервые за 25 лет истории страны прямые иностранные инвестиции сократились на 440 млн долларов США. Такого не случалось с момента объявления независимости. (...) Нетрудно заметить, что большинство инвестиций, выведенных из страны, были из офшорных зон», – отметил Ионицэ.

Таких примеров множество. Проблема в том, что большинство таких операций незаконны, ведут к миллионным и миллиардным убыткам для молдавской экономики, сокращают прозрачность бизнеса. Поэтому такой закон очень нужен, но его надо реализовывать на практике.

Влад БЕРКУ

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:
Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700

Издатель:
Instituția Publică Ediția Periodică
CAPITAL MARKET

Регистрационный №:
1003600114204, 27 октября 2003 года

Учредитель:
Национальная Комиссия
по финансовому рынку

Главный редактор:
Геннадий ТУДОРЯНУ
Тел.: /373 22/ 229-445

Заместитель главного редактора:
Лилия АЛКАЗЭ

Прием объявлений и отчетов:

ziarulcm@gmail.com
Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115.
(угол бул. Штефан чел Маре)

Cod IBAN: MD69VI0002224911050MDL
BC "Victoriabank", SA., fil.11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств "Moldpres" и "InfoMarket".
Статьи, помеченные знаком , публикуются на правах рекламы.
Каждый материал, опубликованный на страницах "Capital Market", отражает точку зрения автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии "Edit Tipar Grup" SRL

Финансовые инструменты могут упростить жизнь бизнесу

Финансовые инструменты быстро развиваются, и эта тенденция не обходит стороной Республику Молдова. Прозрачный бизнес сможет усилить развитие местного рынка капитала. А это упростит доступ компаний к более дешевому, по сравнению с банковскими кредитами, финансированию на длительный период.

Более 100 чиновников, зарубежных финансовых аналитиков, банкиров, бизнесменов, партнеров по развитию, независимых экспертов собрались 24 сентября в Кишиневе, чтобы обсудить перспективы развития финансового рынка Молдовы.

Организаторы конференции «Развитие финансовых инструментов в Республике Молдова» – Национальный банк Молдовы и CFA Society Romania предложили провести обмен опытом между профессиональными инвесторами из Республики Молдова и из-за рубежа, что позволит повысить среди инвесторов и пользователей страны степень понимания касательно применения финансовых инструментов, обсудить перспективы развития финансовых инструментов на рынке капитала Молдовы и торгов на других рынках, углубить знания о рисках в этой области.

«Мы поставили цель выявить потребности бизнеса и домохозяйств, узнать, какие решения способна предложить финансовая система в настоящее время, и какие новые инструменты или механизмы мы можем позаимствовать или привлечь у наших партнеров и коллег», – заявил глава НБМ Октавиан Армашу на открытии мероприятия. О. Армашу подчеркнул роль денежно-кредитной политики в создании предпосылок для начала инвестиционной деятельности и для принятия решений в бизнес-среде. По его мнению, развитие финансовых рынков и диверсификация существующих на этих рынках инструментов обеспечат дополнительные рычаги для улучшения денежной трансмиссии.

Председатель Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР) Валериу Кицан отметил: «В настоящее время местный рынок капитала представляет собой особый случай развивающегося рынка, который характеризуется ограниченным числом субъектов – эмитентов и инвесторов, низким уровнем ликвидности, отсутствием публичных размещений и крупных инвесторов, низким уровнем сложности рынка, а разнообразие финансовых инструментов, эмитированных и торгуемых на рынке, ограничено только простыми акциями. Например, у нас нет рынка корпоративных долговых обязательств, а сделки с государственными ценными бумагами срока оборота свыше года не осуществляются посредством механизмов регулируемого рынка или многосторонней торговой системы. Кстати, опыт некоторых

стран с переходной экономикой показывает, что развитие не сводится только к открытию экономики и либерализации, приватизации. Без рынков невозможно развиваться, но необходимо «завоевать» их, чтобы перейти в лигу стран с развитой экономикой».

Вице-председатель НКФР Нина Доска и глава генерального управления профессиональных участников рынка капитала при НКФР Владимир Руснак представили основные аспекты регулирующей базы в сфере финансовых инструментов рынка капитала, особенности местного рынка капитала, в том числе и последние поправки, касающиеся упрощения и использования финансовых инструментов.

«У нас было и есть хорошее законодательство в сфере рынка капитала, но в обороте находятся только акции. В настоящее время акционерные общества не обязаны регистрироваться на бирже. В 2015 году на Фондовой бирже было зарегистрировано 32 эмитента. Ни банки, ни страховые компании не желали там регистрироваться. Мы изменили закон, чтобы все акционерные общества публичного интереса, у которых у наших партнеров и коллег», – заявил глава НБМ Октавиан Армашу на открытии мероприятия. О. Армашу подчеркнул роль денежно-кредитной политики в создании предпосылок для начала инвестиционной деятельности и для принятия решений в бизнес-среде. По его мнению, развитие финансовых рынков и диверсификация существующих на этих рынках инструментов обеспечат дополнительные рычаги для улучшения денежной трансмиссии.

Государственный секретарь при Министерстве финансов Серджиу Лука уточнил, что «широкий доступ к государственным ценным бумагам (ГЦБ) является важным элементом развития молдавского рынка капитала, который, в свою очередь, имеет ключевое значение для любой рыночной экономики с точки зрения углубления и расширения доступа к финансированию для всех экономических агентов».

Директор бюро Всемирного банка в Молдове Анна Ахалкаци отметила, что местные финансовые рынки и финансовые инструменты не могут развиваться без надежной макроэкономической политики, сильных институтов и прочной нормативной базы. «Важна надлежащая последователь-

ность реформ, в том числе их синхронизация с реформами в других областях, таких как правовое государство и бизнес-среда», – отметила А. Ахалкаци.

Постоянный представитель Международного валютного фонда в Молдове Володимир Тулин заявил, что развитие финансового рынка обеспечивает такое важное преимущество, как привлечение более дешёвого и стабильного финансирования. По его словам, «чтобы содействовать его развитию, лица, принимающие политические решения, должны преодолеть проблемы, связанные с небольшими размерами местной экономики, структурными факторами и влиянием личных интересов».

Глава бюро ЕБРР в Молдове Анжела Сакс рассказала, что была проведена совместная работа по исправлению ситуации в банковском секторе. По её словам, медленно, но верно удалось вернуть доверие к кредиторам из Республики Молдова. Чиновница сообщила о готовности ЕБРР оказать Молдове помощь в развитии местного капитала и валютного рынка. «Местные рынки капитала предоставят молдавской экономике больше альтернатив в области банковского финансирования, будут способствовать экономическому росту и повышению устойчивости финансового сектора», – отметила Сакс.

Представитель Совета директоров CFA Society Romania Мария Дудуман назвала сертификацию от CFA одной из самых престижных в мире среди профессионалов в финансовой сфере. Конечной целью CFA Institute является создание среды, в которой соблюдаются интересы инвесторов, рынки работают на самом высоком уровне, а экономика растёт.

Член Совета директоров CFA Society Romania Андрея Ника выразила убежденность, что «у Республики Молдова есть исключительная возможность быстро пройти все этапы внедрения финансовых продуктов и инструментов, вобравших в себя лучшую мировую практику в том, что касается их распределения, понимания их роли, приспособления к нуждам компаний и населения».

Это первая конференция, проведенная в Кишиневе с участием представителей CFA Society Romania, организации, которая объединяет одних из самых подготовленных специалистов в финансовой отрасли и которая призвана поддерживать высокие стандарты неподкупности и профессионального совершенства.

Сертификатом CFA Института дипломированных финансовых аналитиков (Institute of Chartered Financial Analysts, ICFIA) сейчас обладают более 165,000 профессионалов по всему миру.

Виктор УРСУ

MOBIASBANCA – OTP GROUP S.A.

О ВЫПОЛНЕНИИ ОБЯЗАТЕЛЬНОГО ТЕНДЕРНОГО ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЦЕННЫХ БУМАГ ВЫПУЩЕННЫХ MOBIASBANCA – OTP GROUP S.A. Уважаемый акционер!

В соответствии с требованиями Закона о рынке капитала (ст. 21), Закона об акционерных обществах (ст. 84), решением Национальной Комиссии по Финансовому Рынку об утверждении проспекта обязательного предложения о поглощении №44/2 от 23.09.2019, имея разрешение Национального Банка Молдовы на владение до 100% капитала Mobiasbanca – OTP Group S.A.,

OTP Bank Nyrт

объявляет **тендерное предложение по приобретению простых именных акций**, выпущенных Mobiasbanca – OTP Group S.A. на следующих условиях:

- Оферент** – OTP Bank Nyrт, государственный идентификационный номер: 01-10-041585, дата государственной регистрации: 28.11.1991, юридический адрес: Н-1051, Венгрия, Будапешт, Nador utca 16
- Эмитент** – Mobiasbanca – OTP Group S.A., юридический адрес: MD-2012, Р. Молдова, мун. Кишинэу, бул. Штефан чел Маре ши Сфынт, 81/А, государственный идентификационный номер: 1002600006089.
- Количество ценных бумаг того же класса, принадлежащих оференту и лицам, действующим совместно с ним:**
  - количество и доля ценных бумаг, принадлежащих оференту вместе с лицами, действующими согласованно – 9 669 155 (девять миллионов шестьсот шестьдесят девять тысяч сто пятьдесят пять) шт, что составляет 96,67% от общего числа голосующих акций компании;
  - количество и доля ценных бумаг, принадлежащих оференту – 9 669 155 (девять миллионов шестьсот шестьдесят девять тысяч сто пятьдесят пять) шт, что составляет 96,67% от общего числа голосующих акций компании;
- Общее количество ценных бумаг, являющихся объектом предложения** – 325 239 простые голосующие акции.
- Цена покупки одной акции** – 152,57 леев (сто пятьдесят два лея 57 бань) – цена по которой OTP Bank Nyrт приобрел контрольный пакет акций банка в июле 2019.
- Срок действия тендерного предложения** – 28 дней: с 02.10.2019 по 29.10.2019.
- Посредник предложения:** Mobiasbanca – OTP Group S.A. центральный офис: MD-2012. Р. Молдова, мун. Кишинэу, бул. Штефан чел Маре ши Сфынт, 81/А, IDNO-фискальный код 1002600006089, Лицензия инвестиционной компании категории „С”, серия CNPF №000893 от 15.03.2015, неограниченный срок, тел: 022-812-380,022-812-438, e-mail: vm@mobiasbanca.md.
- Место и время нахождения полной версии Проспекта тендерного предложения:**
  - В печатном виде в центральном офисе посредника / эмитента Mobiasbanca – OTP Group S.A. по адресу: мун. Кишинэу, бул. Штефан чел Маре ши Сфынт, 81/А, по будням (понедельник- пятница) с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00;
  - В электронном виде на веб-странице посредника / эмитента Mobiasbanca – OTP Group S.A. www.mobiasbanca.md.

Согласно действующим правилам подачи заявки на продажу акций, вы должны явиться **лично** к посреднику – в банк Mobiasbanca – OTP Group S.A., по адресу мун. Кишинэу, бул. Штефан чел Маре ши Сфынт, 81/А, распорядок работы: понедельник- пятница, с 9:00 до 13:00 и с 14:00 до 17:00.

Документы которые нужно предоставить:

- **Выписка из реестра акционеров эмитента**, предоставленная Единым центральным депозитарием ценных бумаг (по адресу: мун. Кишинэу, бул. Бэнуллеску – Бодони, 57/1, тел. 022-99-93-58), что свидетельствует о качестве акционера и количестве принадлежащих акций, а также тот факт, что акции свободны от каких-либо ограничений (распорядок работы: понедельник- пятница, с 09.00 до 12.00 и с 13.00 до 15.00);
- для акционеров физические лица, удостоверение личности, а в случае их представителей и доверенность составленная в соответствии с законодательством;
- для акционеров юридические лица, конституционный акт (который подтверждает компетентный орган для утверждения решений о продаже ценных бумаг), сертификат государственной регистрации, выписка из Государственного реестра предприятий, решение компетентного органа управления относительно отчуждения акций в рамках тендерного предложения и предоставления полномочий, доверенности и удостоверение личности представителя (по необходимости).

Если вы отправили предложения о продаже, вы имеете право отозвать их не позднее **29.10.2019**, подав лично посреднику запрос об отзыве предложения. По истечении указанного срока предложения о продаже не будут отзываны.

Оферент обязуется приобрести в полном объеме все акций предложенные Вами к продаже.

Внимание! В рамках обязательного публичного предложения о поглощении, OTP Bank Nyrт покроет все расходы акционеров, связанные с продажей акций (налог Фондовой Бирже, налог центрального депозитария, налог Национальной Комиссии по Финансовому Рынку, комиссионные посредника).

Обращаем Ваше внимание, что затраты по личному налогообложению доходов, полученных от продажи акций, должен нести каждый акционер самостоятельно в соответствии с действующим законодательством.

Оплата ценных бумаг, являющейся объектом предложения, будет осуществляться посредником путем перечисления на счета акционеров-продавцов или наличными в кассе банка, начиная с третьего рабочего дня с даты регистрации сделки на Фондовой бирже Молдовы.

Дополнительную информацию можно получить по тел. 022-812-380, 022-812-438, с понедельника по пятницу, с 9:00 до 13:00 и с 14:00 по 17:00.

Управляющий комитет банка

Вадим ЧЕБАН: Самая главная задача АО «Молдовагаз» – это обеспечить бесперебойность поставок природного газа потребителям Молдовы

– Г-н Чебан, позвольте поздравить Вас с назначением на должность председателя административного совета АО «Молдовагаз». Хотелось бы узнать, какие задачи по развитию компании Вы ставите перед собой, и чему намерены уделить особое внимание?

– Благодарю за поздравления. Назначение на должность председателя Правления АО «Молдовагаз» – большая честь для меня, но в то же время и большая ответственность, учитывая стратегическое значение АО «Молдовагаз» в обеспечении энергетической безопасности Республики Молдова.

Газовая отрасль страны находится на этапе реформирования, как на законодательном уровне, так и на инфраструктурном, предполагающем создание конкурентного рынка.

Задач много, но самая главная из них – это обеспечить бесперебойность поставок природного газа потребителям Молдовы. Эта проблема сейчас стоит особенно остро, так как в конце этого года истекает срок действия контрактов, заключенных с ПАО «Газпром», на поставку природного газа в Молдову и организацию транспортировки природного газа в транзитном режиме в третьи страны. Данный вопрос рассматривался в том числе и на уровне Межправительственной комиссии по торгово-экономическому сотрудничеству между Республикой Молдова и Российской Федерацией 19 сентября этого года, в результате чего были достигнуты важные для страны решения. К другим важным задачам компании относится обеспечение надежности и эффективности газовой инфраструктуры, осуществление реорганизации структуры газового комплекса и исполнение всех требований Закона о природном газе, оптимизация затрат и расходов предприятия, сокращение потерь газа, обеспечение прибыльной деятельности и полная оплата за потребленный природный газ.

– Каким Вы видите баланс интересов со стороны крупных акционеров компании в лице Правительства РМ и российской транснациональной энергетической компании ПАО «Газпром»?

– Мажоритарными акционерами АО «Молдовагаз» являются: ПАО «Газпром», которому принадлежат 50% акций общества, Республика Молдова (в лице Агентства публичной собственности), которой принадлежит 35,33% акций, и администрация Приднестровья, владеющая 13,44% акций, которые были переданы в доверительное управление ПАО «Газпром».

Согласно учредительным документам, ни один из акционеров АО «Молдовагаз» не имеет возможности единолично определять решения АО «Молдовагаз», что позволяет обеспечить баланс интересов акционеров и принимать взвешенные и консолидированные решения органами управления АО «Молдовагаз».

– К 1 января 2020 г. планируется завершить реорганизацию АО «Молдовагаз» путем деления на компанию, которая будет заниматься поставкой газа на молдавский рынок, и организацию по транспортировке и распределению «голубого топлива». На каком этапе находится этот процесс, как будут распределяться нынешние крупные акционеры АО «Молдовагаз», и чего ждать миноритариям?

– Хочу пояснить, что речь идет не о реорганизации АО «Молдовагаз». Речь идет о необходимости исполнения требований Закона РМ «О природном газе» №108 от 27.05.2016 (внедрение III Энергетического пакета ЕС), предусматривающих обеспечение независимости операторов передающей системы – дочерних компаний АО «Молдовагаз» (ООО «Молдоватрансгаз» и ООО «Тираспольтрансгаз»), а также разделение деятельности по поставке природного газа от его транспортировки (в случае с ООО «Тираспольтрансгаз»).

В целях реализации данных требований Закона Наблюдательный совет АО «Молдовагаз» 26.12.2018 утвердил План по обеспечению независимости операторов передающей системы АО «Молдовагаз» – ООО

«Молдоватрансгаз» и ООО «Тираспольтрансгаз». Однако в ходе выполнения данного плана АО «Молдовагаз» столкнулось с некоторыми препятствиями, связанными с правовым статусом передающих сетей, наличием большого долга ООО «Тираспольтрансгаз» за потребленный газ и другими проблемами, разрешение которых выходит за пределы компетенции АО «Молдовагаз».

В связи с этим в настоящий момент АО «Молдовагаз» обратилось к органам государственной власти и Энергетическому сообществу за содействием в разрешении возникших сложностей, с целью дальнейшей реализации мероприятий по обеспечению независимости операторов передающей системы АО «Молдовагаз».

– Практика последних лет показывает, что компания основную часть прибыли направляет на погашение убытков за прошлые годы. В связи с этим не могли бы Вы рассказать, какова ситуация с долгами за поставленный в республику природный газ, каков сейчас уровень оплаты населением и экономическими агентами? В этом же контексте, скажите, планируется ли провести анализ деятельности региональных структур АО «Молдовагаз»?

– Задолженность за поставленный природный газ в Республику Молдова (без учета Приднестровья) перед Группой «Газпром» составляет 0,7 млрд долларов и образована в результате задолженности предприятий ТЭК (более 2,7 млрд леев), отрицательных курсовых разниц, операционных убытков АО «Молдовагаз» и его предприятий, связанных с тарифным регулированием, и других факторов.

Что касается состояния уровня оплат конечных потребителей за природный газ, поставленный в 2019 году, сообщаем, что по состоянию на 10 сентября бытовые потребители оплатили 95,6%, экономические агенты – 92,2%.

АО «Молдовагаз» постоянно проверяет и следит за деятельностью своих региональных структур подразделением Управления продаж газа и работы с потребителями. Для проведения анализа деятельности региональных служб продаж природного газа, еженедельно и ежемесячно составляется информация о поставках и оплате газа в разрезе категорий потребителей и регионов.

Что касается региональных структур АО «Молдовагаз», в частности газораспределительных предприятий, то, конечно, их деятельность будет комплексно проанализирована, в результате чего и будут приняты необходимые меры по улучшению их деятельности, в том числе и их возможной реструктуризации и реорганизации.

– Отдельно хотелось бы спросить про расчеты «Тираспольтрансгаз-Приднестровье» за полученный им от АО «Молдовагаз» природный газ. Каков размер этой задолженности по последним данным, и каким Вы видите решение этого вопроса?

– Задолженность ООО «Тираспольтрансгаз» за поставленный природный газ по состоянию на 01.08.2019 составляет 6,65 млрд долларов и подтверждается судебными решениями и исполнительными листами.

В настоящий момент предпринимаются определенные меры, в том числе на межгосударственном уровне, по оформлению правовой документации, предусматривающей механизм погашения накопленной задолженности за газ.

– В ходе годового собрания акционеры должны были одобрить вопрос о заключении контрактов на покупку природного газа на следующий год, но его рассмотрение было отложено. На каком этапе находится работа по заключению контракта на поставку и транзит газа из Российской Федерации? Есть ли предварительные расчеты, сколько «голубого топлива» будет республика получать по уже действующему газопроводу и сколько после запуска газопровода «Унгены – Кишинев», который планируется сдать в эксплуатацию в конце года?

– В настоящее время с ПАО «Газпром» ведутся переговоры, в том числе на высшем уровне, по продлению существующих или подписанию новых контрактов на поставку природного газа молдавским потребителям с 1 января 2020 г. Основные условия контракта будут зависеть от результатов достигнутых договоренностей между российской и украинской стороной по вопросу транзита газа по территории Украины. Есть понимание, что стороны предпримут все необходимые меры для обеспечения поставок природного газа потребителям Республики Молдова после 31 декабря 2019 года.

Необходимо отметить, что в настоящее время газоснабжение всех потребителей страны возможно только по существующему маршруту (по трансбалканскому газопроводу и газопроводу АЧБ). Альтернативная поставка природного газа для нужд Республики Молдова, в том числе через газопровод «Унгены – Кишинев», к сожалению, будет возможна только после окончания строительства этого газопровода, а также окончания строительства всей газовой инфраструктуры на территории Румынии, необходимой для обеспечения транспортировки нужных объемов природного газа для Республики Молдова через интерконектор «Яссы – Унгены».

Беседовал Геннадий ТУДОРЯНУ

Молдова подписала три соглашения на сумму 100 млн евро для модернизации энергосистемы

Республика Молдова подписала три важных соглашения на общую сумму 100 млн евро с Европейским банком реконструкции и развития (ЕБРР) и Международной ассоциацией развития (МАР) с целью модернизации энергосистемы нашей страны и ее взаимоподключения с европейской энергосистемой, передает МОЛДПРЕС.

Международная ассоциация развития предоставит Молдове два гранта в размере 47,9 млн евро и 13,1 млн евро на развитие энергосистемы страны. ЕБРР предоставит безвозмездное финансирование в размере 40 млн евро на реализацию проекта «Взаимоподключение электросетей между Республикой Молдова и Румынией, I этап».

Эти деньги пойдут на строительство станции back-to-back в Вулканештах и ЛЭП 400 кВ, которая соединит юг Республики Молдова с Кишиневом.

«Есть три соглашения о финансировании очень важного проекта по снижению энергетической зависимости Республики Молдова и обеспечению энергетической безопасности страны», – сказала министр финансов Наталья Гаврилица. Она добавила, что проект совместно разрабатывается Правительством, ЕБРР, Европейским инвестиционным банком, ВБ и ЕС. «Это стратегический для Республики Молдова проект», – подчеркнула глава Минфина.

Министр экономики и инфраструктуры Вадим Брынзан назвал проект энергетического взаимоподключения с Румынией проектом первостепенной важности, «он повысит конкурентоспособность рынка электроэнергии за счет строительства станции в Вулканештах, которая соединит сети Молдовы с сетями ЕС».

«Это шаг вперед в соединении энергосистемы с сетями Европы, он внесет выдающийся вклад в энергетическую безопасность Республики Молдова. Я рад, что ЕС также является партнером в поддержке этого проекта, который важен для вашей страны и ее народа», – сказал глава Представительства ЕС в РМ Петер Михалко.

Руководитель бюро ЕБРР в Молдове Анжела Сакс подчеркнула, что, подписав соглашения, власти Молдовы могут быть уверены в поддержке процесса реформ в Молдове со стороны партнеров по развитию.

В свою очередь, глава представительства Всемирного банка в РМ Анна Ахалкаци заявила, что подписание трех соглашений закладывает основу для большей уверенности в энергетической безопасности Молдовы. Представитель ВБ выразила надежду, что работа будет проведена быстро, чтобы граждане Республики Молдова могли по-настоящему ощутить влияние этого проекта, в том числе по тарифам.